

RIM, 10. — Danes je prispel iz Stockholma v Rim kubanski zunanji minister Raul Roa Garcia, ki ga spremljajo žena in nekateri visoki funkcionarji kubanskega zunanjeja ministrstva. Minister, ki je že obiskal vrsto evropskih držav, bo ostal v Rimu do 15. avgusta. Prihodnji ponedeljek ga bo sprejel na Farnesini zunanji minister Moro, s katerim se bo pogovarjal o aktualnih mednarodnih vprašanjih ter o razvoju dvostanskih odnosov med Italijo in Kubo. Kubanski gost se bo pogovarjal tudi z voditelji italijansko-latinsko - ameriškega inštituta.

zaporne kazni:

Faista Bono in Bartoli sta še vedno v ospredju preiskave o atentatu na vlak Rim-Brenner, kljub temu, da je soočenje med Bartolijem in zensko, ki je trdila, da ga je videla na vlaku, bilo negativno. Prav tako negativno je bilo soočenje med Bonom in bančnim uslužbencem iz Brescia, ki je mislil, da je videl Bona pri Trgu della Loggia, neposredno pred eksplozijo peklenskega stroja, ki je povzročil pokol. Kaže, da ima Bartoli soliden

BLIŽA SE VELIKI ŠMAREN

Manj prometa na naših cestah

Plohe so ohladile ozračje

Tudi turistov je manj kot prejšnja leta - Nujna je previdnost na cestah

Včeraj je bilo na cestah naše dežele kar precej prometa, na srečo pa ni bilo hudih nesreč. Vreme je bilo nedvomno bolj naklonjeno šoferjem kot pa turistom in kopalcem. Najbolj je izstopala cesta, ki vodi v Lignano, kjer je bil promet izredno velik. Tudi na mejnih prehodih je bilo veliko avtomobilov. Tako pri Fernetičih, kot na Pesku in Škofljah, so bile dolge vrste vozil v obeh smereh. Ogromno je bilo tujcev, predvsem Nemcev in Avstrijcev, pa tudi Nizozemcev, ki so izkoristili muhasta vreme in prišli na obisk v naše mesto. Vsekar ko moramo pripomniti, da je število mejnih prehodov precej nižje kot je bilo lani v tem obdobju. Tudi s prometom je podobno, saj je bilo lansko leto veliko več avtomobilov na naših cestah. To dejstvo ima svoje posledice tudi v turizmu. Priznati moramo namreč,

da je letos manj obiskov iz tujine kot pa jih je bilo prejšnja leta. To pa bo v veliki meri vplivalo na končno bilanco.

Vreme, ki je bilo prejšnji teden vroče in je zadovoljevalo turiste, se je tudi dan nekoliko skisalo. Včeraj je bilo v mnogih krajih oblačno, ponekod so se celo vile krajevne poletne plohe, ki so ohladile ozračje. V nobenem kraju ni bilo več tako visokih temperatur, kot smo jih zabeležili pred dnevi. Nad Trstom je bilo ves dan precej oblačno, proti večeru pa se je kar stemnilo in strašilo pešce. Okrog osmih je tudi začelo rahlo deževati, kmalu nato pa se je villo kot iz ščafa.

Vsekar je v predvidevanjih, da bo te dni promet še gostejši, ker se veliko ljudi odpravlja na počitnice. Vsako leto se namreč ponavlja množični odhod iz mest v času velikega šmarna. Da bi promet potekal v čimvečjem redu in brez nesreč, bodo v teh dneh ojačali varnostno službo na cestah. Policija, ki priporoča počasnno in predvsem previdno vožnjo, opozarja vse tiste, ki se bodo vsedli v svoj avtomobil in se kamorkoli odpeljali, naj vestno spoštujejo cestne znake in prometna pravila. Tako bodo pripomogli, da ne bo število nesreč in mrtvih, ki stalno rase, presegalo števil iz prejšnjih let.

OB OBLETNICI POŽIGA 4 VASI

V petek spominska svečanost v Mavhinjah

Kakor smo že poročali, poteka v petek, 16. avgusta, 30. let, odkar so fašisti in nacisti izvršili v devinsko - nabrežinski občini enega svojih najbolj gnusnih zločinov. Na ta dan pred 30. leti so gorile Mavhinje, Vižovlje, Cerovlje in Medja Vas. Prebivalstvo, kolikor ga nacistični niso že prej odpeljali na prisilno delo, ali si ni samo izbralo pot osvobodilnega boja, je moralo stopiti na trpko pot begunstva, izgnanstva, zaporov in taborišč. Nacistični okupator in njegovi fašistični hlapci so zmotno računali, da bodo s požigom vasi strli odpor našega ljudstva.

Ko se ob tej 30. obletnici klanjamo žrtvam nacističnega in fašističnega terorja, je med drugim rečeno v pismu, ki ga je ob tej priliki poslala v objavo devinsko - nabrežinska občina, se hkrati obvezujemo, da si bomo trajno prizadevali, da bodo ostali vedno živi in polnovredni najvišji ideali narodnosvobodilne vojne in odpornosti gibanja. To je tembolj aktualno danes, ko v državi ponovno nevarno dvigajo svoje glave tisti, ki jih je zgodovina že opredelila za izvržke svojega ljudstva. To je tudi eden od namenov, zaradi katerega prireja občinska uprava s sodelovanjem nabrežinske sekcije ANPI spominsko proslavo, ki bo potekala po sledečem vrstnem redu: v petek, 16. avgusta, ob 8.30 odhod izpred občinske palače ter polaganje vencev v Medji vasi, Vižovljah, Cerovljah, Mavhinjah in Rižani. Ob 18. uri začetek proslave v Mavhinjah z nastopom nabrežinske godbe na pihala, spominski govor župana dr. Dragomira Ležiča, govor predstavnika ANPI Devina - Nabrežina ter nastop združenih pevskih zborov "Fanfije izpod Grmade" iz Devina in "Igo Gruden" iz Nabrežine.

PO DVEH LETIH PREISKAVE SO JIM PRIŠLI NA SLED

Hitri čolni in elektronski aparati omogočali tihotapcem nemoteno delo

Finančni stražniki so doslej aretirali 12 članov tolpe zaplenili pa so več avtov, tovornjakov in čolnov. Državne blagajne utrpelo škodo treh milijard lir

Finančni stražniki iz Trsta so ob sodelovanju kolegov iz Benetk in Milana prišli na sled in zatrli tolpo tihotapcev, ki je že dve leti delovala na območju severnega Jadrana. Na podlagi zapornega naloga tržaškega preiskovalnega sodnika dr. sergia Serba so doslej aretirali 12 oseb, 15 pa jih še iščejo. Ne povesitavo finančne straže ne preiskovalni sonik niso posredovali obsežnih podatkov o tej pomembni protitihtopasni akciji in verjetno bo v prihodnjih dneh prišlo do nadaljnjih razpletov.

Finančni stražniki so bili že dalj časa na sledih tihtopaske tolpe, ki je po morju vtihtapljala velike količine tujih cigaret. Kaže, da je vsaka pošiljka znala vse to — do 20 ton cigaret pri eni vožnji — in da so pri tem iskodovali državne finance za rekordno vsoto, ki jo ocenjujejo na okrog treh milijard lir.

Tihtopaska organizacija, katere središča sta bili pri Milanu in pri Comu, se je po izčrpanosti najodličnejših telničnic usledkov: imeli so na razpolago več hitrih čolnov, med katerimi je imel najhitrejši motor, ki je zmogel nad 1.000 konjskih sil. Drugi čolni so imeli izredno dobre elektronske naprave, kot so globlji sonar, radijske sprejemnike in oddajnike na posebnih valovih, baje tuji istih, ki se jih navadno poslužuje ravno finančna straža. Na tak način so tihtopaci lahko hitro zapluli od ladij, ki so jih na odprtem

Urnik trgovin za veliki šmaren

Ponedeljek, 12. avgusta: trgovine tekstilnega sektorja ter drugega blaga bodo zaprte ves dan, kot predvideno po sindikalnem sporazumu. Trgovine jstvin bodo odprte po običajnem dopoldanskem urniku.

Sreda, 14. avgusta: trgovine tekstilnega sektorja ter drugega blaga bodo odprte po običajnem urniku, trgovine jstvin (vključno drogerije) pa bodo odprte tudi v popoldanskih urah.

Četrtek, 15. avgusta: vse trgovine bodo zaprte.

Rdeča, sočna in sladka...

Pravijo, da je v skladiščih lubenic — sladkih in sočnih "angurij" — še za največ 15 dni. Potem bodo stojnice zaprli. Letos je namreč tega rdečega sadu zelo malo zaradi slabega vremena, ki je bilo maja in junija. Zato tudi ni nič čudnega če so cene nekoliko poskočile — do 240 lir kg tega okusnega sadeža. Kljub ceni pa si lahko še vsakdo privošč eno ali več rezin, da se osveži, zlasti v dnevi najbolj pasje vročine. Ob stojnicah se ustavijo mladi in stari, Tržačani in turisti, za katere so namestili nekaj stojnic prav ob najbolj prometnih cestah. Zlasti priljubljeno je zvečer, ko se zbirajo gručo okrog stojnic, da se osvežijo od dnevnih vročin. Sicer pa čez tri tedne bo že september, dnevi se že krajšajo in čeprav je pred nami še veliki šmaren, se poletje že nagiba proti koncu, ko bo nezmožna vročina prepusila mesto bolj znosni temperaturi. Tedaj pa bo konec ne samo poletja, pač pa tudi lubenic. Zato je treba pohiteti k stojnicam, preden mine čas tega rdečega, sočnega, sladkega sadeža in... preden ga zmanjka v skladiščih.

NA POBUDO LETOVIŠČARSE IN TURISTIČNE USTANOVE

DREVI NA NABREŽJU

OGNJEMETNI SHOW

Na Trgu Unità bo igrala občinska godba «G. Verdi»

Autonoma letoviščarska in turistična ustanova nam bo drevi predstavila izjemno prireditev. Na njej bomo lahko videli umetne ognje vse vrste in barve, na Trgu Unità pa bo igrala občinska godba na pihala «Giuseppe Verdi».

Ognjemetni «show» nam bodo predstavili pirotehnični izvedenci podjetja «Raffaele Luccardo & figli» iz Neapla, ki spadajo med najuspešnejše pirotehnične skupine v Italiji in so že večkrat nastopili v Trstu. Z ognjemeti bodo začeli točno ob 21. uri.

Godba na pihala «Giuseppe Verdi», ki so jo pred kratkim obnovili in ki jo vodi znani glasbenik Lidia no Azopardi, bo pričela svoj program ob 20.15. Ob 21. uri bo prešla svoj nastop, nadaljevala pa ga bo od 21.45 do 22.45. Predstavila nam bo sledeče motive: Montagnevno koronico «Roma», Bellinjevo simfonijo iz opere «Norma» in še Supjevo uverturo «Poeta e contadino».

Gledališča

ROSSETTI
Kalmanovo opereto «Grofica Mari- ca», ki so jo ob premieri navduše- no sprejeli, bodo ponovili še šest- krat in sicer danes ob 18. uri, v to- rek, 13. t.m., v sredo, 14. t.m., v petek, 17. t.m., v soboto, 18. t.m., vedno ob 21. uri in v nedeljo, 18. t.m., ob 18. uri. Pod vodstvom di- rigenta Oskarja Danona in režiserja Paola Polija, bodo vse ponovitve p- remierski zasedbi.

Vstopnice so na razpolago pri o- srednji blagajni, Pasaža Protti, tel. 36.372.

Kino

Miramarski park — Predstave «Lu- di» in zvoški: «Der Kaisertraum von Miramar» (v nemščini) in ob 22.15 «Il sogno imperiale di Mi- ramar» (v italijanski).

Jutri ob 21.00 «Maximilian of Mexico an emperor's tragedy» (v angleščini) in ob 22.15 «Il sogno imperiale di Miramar» (v ita- lijanski).

Autobus iz Ul. Beccaria ob 20.00 in 21.15, iz miramarske parka ob 22.15 in 23.30 v vmesnih postajah: Ariston — I.N.C. — 21.30 «Spaven- tapasser». V glavni vlogi igra Al Pacino. Barvni film.

Nazionale 16.00 «Horror express». I- grata C. Lee in T. Savalas. Barv- ni film. Prepovedano mladini pod 14. letom.

Excelsior 16.00 «L'assassino ha riser- vato nove poltrone» Igrata Rosan- na Schiaffino in Chris Avram. Barv- ni film. Prepovedano mladini pod 18. letom.

Grattacielo 15.30 «L'invasione marte attacca terra». Znanstvenofantasti- čni film v barvah.

Finice Zaprti zaradi popravil.

Eden 16.30 «Il laureato». V glavni vlogi Dustin Hoffman in Anne Bancroft. Barvni film.

Ritz 16.30 «Si può fare amico». Igra Bud Spencer. Barvni film.

Aurora 16.00 «La collera del vento». Barvni film, v katerem igra Te- rence Hill.

Capitol 15.30 «Druga serija filmov znanstvene fantastike 1974: »2000 leghe sotto i mari».

Cristallo 15.30 «Borsalino». Igrata Jean Paul Belmondo in Alain Delon. Barvni film.

Impero Zaprti zaradi počitnic.

Filodrammatico 15.30 «Erica un sof- fio di perversa sessualità». Barvni film. Prepovedano mladini pod 18. letom.

Modernio 15.00 «L'uomo che non seppe tacere». V glavni vlogi Lino Ven- tura. Barvni film.

Ideale 15.00 «Il corsaro nero». Igrajo Terence Hill, Bud Spencer in Sil- via Monti. Barvni film.

Vittorio Veneto 15.30 «Chi ucciderà Charley Warick?» Barvni film. Pre- povedano mladini pod 14. letom.

Albavisa 15.00 «A viso aperto». Rock Hudson in Dean Martin. Barvna kavbojka.

Astra 16.00-21.45 «Il ponte sul fiume Kwai». V. Holden in A. Guinness. Barvni film.

OB PRISOTNOSTI NAŠE DEŽELE

VČERAJ SO V CELOVCU ODPRLI 23. AVSTRIJSKI LESNI SEJEM

Predstavnitvo naše dežele je vodil odbornik Varisco

S kratko slovesnostjo se je vče- raj dopoldne odprl v Celovcu tra- dicionalni «Österreichische Holzmes- se» ali avstrijski lesni sejem. Lah- ko rečemo tradicionalni, saj pre- haja ta pomembna in zanimiva go- spodarska prireditev letos v svojo trindvajseto izvedbo. Sejem je u- radno odprl avstrijski minister za kmetijstvo in gozdarstvo inž. Oskar Weihs.

Otvoritvene slovesnosti so se ude- ležili poleg ministra Weihsa tudi predsednik Koroške dr. Leopold Wa- gner ter številni predstavniki poli- tičnega in gospodarskega življenja Koroške in Štajerske ter sosednjih dežel SR Slovenije in Furlanije -

Julijske krajine. Delegacijo naše dežele je vodil odbornik Varisco, prisotni pa so bili še predsednik de- demske trgovinske zbornice Maran- gone, italijanski generalni konzul za Koroško in Štajersko Venier, predsednik tržaške trgovinske zbor- nice ter član odbora za etnotno pro- pagando dr. Caidassi ter številni drugi predstavniki raznih ustanov in zvez, ki delujejo na gospodar- skem področju.

Letošnja celovskega lesnega sej- ma se je udeležilo skupno 1536 raz- stavljalcev, od katerih kar 671 iz drugih držav. Med tujimi razstav- ljalci je na prvem mestu Zvezna republika Nemčija z 285 udeleženci. Številčno in kakovostno je do- bro zastopana tudi Jugoslavija. Poleg pohištva je na sejmu prika- zanih z različnimi grafikoni in drugim ilustriranim materialom vsa dejav- nost tržaškega pristanišča, pred- vsem kar zadeva lesni promet. Ta razstava je še posebno zanimiva, ker je ravno Avstrija ena najpo- membejših uporabnikov tržaškega pristanišča. V spremstvu generalne- ga konzula za Koroško in Štajer- sko Veniera ter deželnega odborni- ka Varisco so si paviljon dežele Furlanije - Julijske krajine vzo- ko po uradni otvoritvi sejma ogledali številni gostje. Ob tej priložnosti je spregovoril odbornik Varisco, ki je po uradni otvoritvi sejma ogledali številni gostje. Ob tej priložnosti je spregovoril odbornik Varisco, ki je po uradni otvoritvi sejma ogledali številni gostje.

Tu se bomo nato srečali še s fo- tografijami petih starih raziskov- alcev, ki so se uveljavili na našem področju. To so Carlo De Marche- setti, Richard Burton, Andrea A- moroso, Tommaso Luciani in Rafae- le Battaglia.

Sledi najbolj zanimiv del razstave in sicer razstava glinstih in bro- nastih vrčev v dveh večjih vi- trinah in sicer izkopanin iz Mosta na Soči, Kobariča in iz istrske najdišča Pizguhi. Druge izkopani- ne bomo našli na dveh mizah v isti razstavi dvorani in gre pre- stveno za izkopanine iz Skočjana na Krasi, kjer so našli veliko su- lic in drugega arheološkega ma- teriala, zanimivo pa je tudi bog- gastvo iz kobariške nahajališča.

Navedli smo le nekaj konkr- etnejših podatkov o razstavi, us- tavi pa bi se morali še pri starih dokumentih, pri profilu Skočjance- jame izpred desetletij, pri drugih črticah in dokumentih, ki dokumen- tirajo izkopavanja v Skočjanu, na področju Soče in drugod, skratka v naših krajih, ki so, kot nam razstava dokazuje, zanimivi tudi s tega vidika. Pri razstavi smo se ustavili le na kratko, samo v toliko, da bi nanjo opozorili.

Ob koncu pa vendarle kratko pri- pomno: o pretečenem delu pre- za najdišča v slovenskih krajih, in- na teh pa so le italijanska, točneje poitalijanska. Zares škoda.

ROJSTVA, SMRTI IN POROKE
DNE 10. avgusta se je v Trstu rodilo 9 otrok, umrlo pa je 10 oseb.

UMRLI SO: 68-letna Livia Braz- zatti vd. Bordon, 78-letni Arrigo Pontini, 68-letna Ettorina Tedesco por. Sivigli, 66-letni Antonio Roma- no, 68-letni Mario Grandis, 78-let- ni Antonio Bommarco, 93-letna A- dele Posselt vd. Amigoni, 88-letni

ODSOTEN ZARADI POPRAVIL "OD 15. DO 18. AVGUSTA"

Foto optika Segulin UL. MAZZINISI

V HOTELU MAESTOSO V LIFICI

RAZSTAVA AKVARELOV ROBERTA HLAVATYJA

Sinočnje otvoritve se je udeležilo veliko število predstavnikov političnega in kulturnega življenja onstran meje - Razstava bo odprta do 25. avgusta

Dr. Robert Hlavaty, za katerega smo pred nedavnim ugotovili, da zadnje čase neverjetno veliko dela, ponovno razstavlja. Od sinoči visi v galeriji hotela «Maestoso» v Li- pici 26 njegovih, v pretežni meri, novih akvarelov. Kot po navadi raz- stavljata tudi tokrat v glavnem Kras v vsej njegovi lepoti, torej zimske in jesenske motive, pa tudi nekaj poletnih in spomladanskih pokrajin.

Poleg tega razstavlja Hlavaty še kakor svojih marin, torej obmor- skih motivov, katerim se zadnje čase ponovno posveča. Tu bi sicer morali spregovoriti o Hlavatyju kot akvarelistu in umetniku našega Kra- sa, toda to spada že v območje stro- kovne kritike in o Hlavatyjevem Krasu in njegovih marinah je bilo že tudi v našem dnevniku že velikokrat govora. Zato se omejimo k sinočnji otvoritvi njegove razstave, ki je priključila v Lipico veliko ob- činstva in bila do neke meje že nekakšen kulturni dogodek.

Še pred napovedano uro se je v lepem prostoru, ki ga ima hotel «Maestoso» v ta namen, zbra- lo večje število ljudi, med katerimi smo videli tudi bivšega sekretarja občinskega komiteja ZK sežanske občine Drago Mirošiča, sedanega

sekretarja Vojka Škerla, tajnika Z- KPO Eugena Prinčiča, predsednika občinske kulturne skupnosti Mira Kranjca, bivšega predsednika se- žanske občine Alfonza Grmeka - I- zidorja, režiserja novogoriškega Pri- morskega gledališča Jožeta Babica, predsednika Mestne galerije Piran, znanega slovenskega kiparja Jane- za Lenassijsa in druge.

Prijetno svečanost se v imenu ZKPO začel Eugen Prinčič, nakar sta se Piranski oklet ter Bojan Pod- goršek zvrstila v izvajanju lepih slovenskih narodnih pesmi ter v recitiranju Kosovelovih poezij. Na- kar je Drago Mirošič predstavil občinstvu dr. Roberta Hlavatyja kot javnega in predvsem prosvet- nega delavca v zamejstvu, pa tudi kot umetnika, oziroma likovnika, ki je dosegel visoko stopnjo umet- nosti predvsem pri uporabljanju na- šega Krasa in našega morja.

Sledila je še kratka zahvala dr. Roberta Hlavatyja, ki se je zahva- lil Zvezi kulturno prosvetnih or- ganizacij in upravi hotela «Mae- stoso» za sprejem, hkrati pa je izrazil nekaj svojih misli o umet- nosti. In s tem je bila svečanost otvoritve razstave zaključena. Raz- stava bo odprta do 25. avgusta.

Ob tej priložnosti bi radi dodali še naslednje. Predstavniki občins- ke zveze kulturno - prosvetnih or- ganizacij Eugen Prinčič je v pozdrav- nem nagovoru rekel, da se bo Zveza trudila, da bi v prihodnjem letu razstavno dejavnost organizirali ta- kšno, da bi manjši prireditve bile v pozitivni, pač pa celo nujni, kajti zdaj se nam, da je umetniška dejav- nost na Primorskem nekako preveč razdrobljena na Piran in Novo Go- roco, vmes pa čutimo praznino. Z- druge strani pa bi tudi številni trža- ški, posebno mlajši likovniki, ver- jetno radi razstavljali tudi preko meje, kar jim doslej ni bilo dano.

Giannino Iop in gospodinja Gero- lama Fusco, uradnik Fulvio Farne- ti in učiteljica dr. Marina Ubaldi- ni, mehanik Mario Bernetti in de- lavka Luciana Zupin, voj. častnik Mario Sassu in učiteljica Maria Corradini, mizar Francesco Cleva in uradnica Giuliana Pittaco, ur- adnik Edoardo Baricchi in uradni- ca Gabriella Paties, uradnik Mi- chele Haggiopulo in uradnica Lau- ra Landriccia, finančni stražnik Ugo Lupo in uradnica Claudia Fe- rigo, smetar Paul Broome in trg- pomočnica Aurora Riccobon, urad- nik Maurizio Naglein in uradnica Marina Maini.

Antončiču in "atmici" dr. Sinu-
nuela Zacutti, nacrtovalca dr. Gio-
rgio Favretto in uradnica Lucia
Pettarini, uradnik Tullio Lozar in
gospodinja Dunja Knezovic, tele-
komunikacijski izvedenec Roberto
Bari in uradnica Irma Garimberti,
elektrotehnik Antonio Albanese in
učiteljica Adriana Palcich, trg, pot-
nik Ermete Delfratello in uradnica
R.nata Gregori, biolog dr. Giovan-
ni Benasso in biolog dr. Narcisia
Stroiazola, podčastnik javne varnosti

BIRME 1974

Presenetljivo velika zbirna UR in
ZLATINKE – ZLATO 18/750‰
– Velika zbirba ur SEIKO –
Posebni popusti.

Urnata in zlatarna

LAURENTI

Trst - Trieste, Largo Santorio 4

LEKARNE V OKOLICI

Boljunec (tel. 228.124), Bazovica (tel. 228.165); Opčine (tel. 211.001); Prosek (tel. 225.141); Bošje polje - Zgonik (tel. 225.596); Nabrežina (tel. 200.121); Sesljan (tel. 209.197); Zavljje (tel. 213.377); Milje (tel. 271.124)

LOTERIJA

BARI	37 49 5 62 12
CAGLIARI	80 46 45 3 15
FIRENCE	75 57 36 54 84
GENOVA	90 52 67 27 26
MILAN	39 40 57 15 18
NEAPOLJ	46 70 60 13 12
PALERMO	88 43 23 66 59
RIM	19 39 43 15 37
TURIN	21 68 40 55 34
BENETKE	81 67 26 3 35

ENALOTTO

X 22 2 X X 211 2 X X

KVOTE: 12 toč - 10.000.021;
k - 233.100; 10 toč - 27.100

ZAHVALA

Vsem, ki so sočustvovali ob smrti našega dragega in nepozabnega

Franceta Žužica

se iskreno zahvaljujemo sinu Albert z zeno Diano, skupno z vnuki Tamaro, Robertom in Roberto in vsi drugi sorodniki.

Dol pri Dobrodo, 11. avgusta 1974

ZAHVALA

Ganjeni ob tolikih izrazih sočutja ob izgubi naše drage

Marije Matjašič vd. Mosetti

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so počastili njen spomin. Posebna zahvala č. g. L. županci- ču, župniku cerkve v Barkovljah.

Trst, 11. avgusta 1974
Pogrebno podjetje Zimolo

SVOJCI

S PREDSEDNOČNJEGA SESTANKA V OPENSKEM PROSVETNEM DOMU

Področni načrt za ljudske gradnje nov udarec za prebivalstvo Opčin

Občinski svetovalec Wilhelm obrazložil stališče KPI o tem problemu - Prizadevanja gradbene zadruge «Štajbce»

Področni načrt za Opčine in stanovanjska politika — o tem je predsedniščinjski sestanek v openskem Prosvetnem domu. Javni sestanek, ki ga je priredila krajevna sekcija KPI in ki se ga je udeležilo precejšnje število vaščanov, je vodil občinski svetovalec Dolfi Wilhelm, ki je izčrpnor orisal stališče svoje stranke o tem tako pomembnem problemu.

Načrt, ki ga je občinski svet sprejel na 16. julija, je na Opčinah izval velik razpraz. Odprl je vprašanje, ali je bila izbira občinskih načrtovalcev pri do ločitvi takšnega področnega načrta ravno na Mandirji (tj. na področju, ki se razteza na severozahodni strani Opčin, kjer je istrsko begunsko naselje) posrečena ali ne.

Svetovalec Wilhelm je najprej obrazložil, kako je prišlo do položaja, ki ga ustvarja področni načrt ter po katerih zakonih je občina rav nala pri izdelavi načrta. Na zakonodajnem področju, ki ureja stanovanjsko in urbanistično politiko v Italiji, poznamo star zakon št. 167, po katerem krajevne uprave lahko določajo zemljišča za ljudske gradnje. Dopolnjuje ga zakon št. 865, ki ga je parlament izglasoval že leta 1971. Zakon št. 865 odpira zadovoljive možnosti ravnanjem s tlemi, da pridejo lažje in bolj poceni do stanovanj, ki imajo danes na zasebnem stanovanjskem tržišču nemogoče cene. Zato pa se ta zakon pri nas še ne izvaja. Lani je delala sicer sprejela izvršilni zakon a tudi ta še ni dosegel dejanske aplikacije.

Kako torej rešujemo na tržski krajevni ravni ta problem? Vsem je znano, da je občina s splošnim regulacijskim načrtom preprečila vsakršno možnost gradnje na Krasu in s tem hudo oškodavala krajevno prebivalstvo. Oblikuje je sicer, da bo čimprej sprejela podrobne načrte, ki naj bi delno omogočili skladnejši razvoj slovenskih kraških vasi. O teh podrobnih načrtih ni, kljub vztrajnim zagotovilom, ne duha ne sluha, v zameno pa po kraških zemljiščih lahko nemoteno gradijo razne navofove, plinovode in podobno. Regulacijski načrt trenutno dopušča gradnje samo na Opčinah in v teh zadnjih letih smo bili zato priča razbobotenju neustavljivi in nekontrolirane gradbene dejavnosti zasebnega sektorja. Logična posledica je bila neskladnost in urbanističnem razvoju celotnega področja. Najbolj občuteno je to neskladje ravno okrog Mandirje in občina se je zato odločila (tako vsaj zatrjuje), da ustvari vse potrebne infrastrukture za prebivalstvo tega področja, da zaustavi nekontrolirane zemljiško prodaje in gradbene spekulacije in da skratka vzpostavi skladno ravnanje v razvoju tega predela. V ta namen se je poslužila zakona št. 167 in izdelala področni načrt s sledečo navedbo: po podatkih popisa prebivalstva bo: po tem področju 1985 oseb, po predvidevanjih urbanistov — načrtovalcev pa je prostora za približno 4 tisoč do 5 tisoč prebivalcev. Tem ljudem je treba zagotoviti skladne razvoj. Treba je zgraditi šole, urediti kanalizacijo ter poskrbeti za vse druge potrebe socialnega značaja, za mrežo trgovin, obrtniške delavnice, rekreacijska središča, zelene javne površine itd. Tako so po zakonu 167 zagotovili za te potrebe 64.580 kvadratnih metrov zemljišč, od katerih je 28.340 kvadratnih metrov namenjenih za zelene javne površine, 8.450 za javne uslužbe, 5.540 za ceste, parkirne prostore itd. in 22.250 kvadratnih metrov za ljudska stanovanja. Skupno je predvidena gradnja 162 stanovanj s 650 stanovalci.

Na prvi pogled se zdi načrt jasen, zadovoljiv in sprejemljiv, če pa ga globlje pogledamo v njegovo bistvo, opazimo, da gre za mehanizem, ki odprta vrsto protislovij. Če je bilo res v namenih občinske uprave, da bi zaustavila gradbene spekulacije zasebnega sektorja, potem jih je zaustavila le v najmanjši možni meri, saj je zasebni pobudi odvela na tem področju samo štiri odstotke zazidljivih zemljišč, medtem ko bo ostal načrt za uresničitev vseh socialnih uslug najbrž dolgo, dolgo časa samo na papirju, v trenutku ko občina nima razpoložljivih denarnih sredstev.

Največ razprave pa je izzvala med domačim prebivalstvom izbira kraja za področni načrt. Ljudskim gradnjam so namreč namenili tri med seboj ločena zemljišča, kar po zakonu o področnih načrtih ni sprejemljivo. Poleg tega so ta zemljišča prerinjena med dve železniški progi in si zato lahko predstavljamo počitniško ljudje, ki bodo morali stanovati v takšnem kraju. Tretjič pa je dober del te zemlje zasebna lastnina, ki bo podvržena raznašnji. Ob tem bo več domačinov prizadetih, medtem ko bi občina lahko namenila za ljudske gradnje jusrška zemljišča.

Ob tem je svetovalec Wilhelm orisal prizadevanja openske gradbene zadruge «Štajbce» za čim boljše rešitev tega problema. Zadruga, ki šteje 65 članov — domačinov, potrebnih stanovanj (od teh je 44 že vložilo prošnjo na državo, za bi jim dodelila po zakonu 865), je že pred dvema letoma (to je ob svoji ustanovitvi) predlagala, da bi se opčinski svetovalec pripravi, da bi ji dodelila jursarsko zemljišče «Štajbce» v Kneževski ulici za stanovanjsko gradnjo. Župan je sprva to zemljišče obljubil, pozneje pa se je občinska uprava premislila. Najbrž zaradi tega, ker je bila zadruga pretežno slovenska in, po mnenju nekaterih preveč «rdečec» obarvana za Skratka, občina je zahtevala za «Štajbce» nemogočo ceno, ki je za-

Ko odpravljate se na morje s tabo gre rešilni pas in «Primorski» k naročnikom pride tja v devalo vas!

SESLJAN

Danes popoldan se bo zaključilo na sedežu avtonomne ustanove v Sesljanu filatelčna in numizmatična razstava, ki jo je organiziral tržaški filatelčni krožek. Ob 18.30 bodo namreč podelili najboljšim filatelistom oziroma numizmatikom nagrade. Na razstavi je bilo izpostavljenih 10 zbirsk znanek, osem zbirsk kovancev in ena papirnatega denarja. V glavnem so poslali svoje stvari zbiratelji iz Tržica, Cerignana in Mestri. Filatelisti so prikazali svoje zbirke po raznih temah, numizmatiki pa so prikazali medalje in kovance, ki so bili izdani ob raznih dogodkih. Predvsem so bile tu zbirke o mornarici in o

SKEDENI

IVAN (NINI) ČAČ JE TIHO ODŠEL OD NAS

Predvečeršnjim so pokopali v Skednju 88-letnega Ivana - Ninja - Čača. Z njim smo zamejski Slovenci izgubili zavednega prijatelja in velikega antifašista.

Nini je izhajal iz zavedne slovenske družine kmetov in je ostal celo življenje vezan na zemljo. Še mlad je moral v avstrijsko mornarico in se tudi udeležil upora v Boki Kotorski. Bil je celo eden izmed organizatorjev, zaradi česar je bil obsojen. Po I. svetovni vojni je bil prepričan antifašist in tak ostal do konca svojega življenja. Med II. svetovno vojno pa se je ostro boril proti nasilju nad Slovenci in bil neumoren aktivist v svojem okraju pri Sv. Ani. Pri njem so se zbirali znani antifašisti, ki so pod njegovo streho imeli sestanke. Večkrat je sam organiziral razne seje, saj je bil znan kot odličen organizator. Po znanih stvarkah v letu 1947 se je moral zateči v Jugoslavijo. Za nekaj let se je nastanil v Kopru v kmetijski šoli, kjer je je izpopolnil svoje kmetijske veščine. Končno se je vrnil v domači rajon na svojo majhno kmetijo.

olimpijskih igrar ter star rimljan-ski denar.

V bistvu pa ni imela ta razstava tekmovalnega namena, temveč je želela pripomniti: ki čimvečji razširitvi dveh «najplemenitejših» hobijev.

Na koncu naj pripomnimo, da so darovali pokale in nagrade naslednje ustanove: tržaška pokrajina, nabrežnsko - devinska občina, turistična ustanova, avtonomna letovišarska ustanova iz Trsta in Sesljanu. Tržaška hranihica, Lloyd Adriatico, Lions iz Gorice, devinski princ Turna in 1. Laksis ter numizmatična trgovina «Catania» iz Tržica.

DOLINA

IVAN ŠTRAJN JE V TOREK PRAZNOVAL 80-LETNICO

Na številki 86 v Dolini so imeli v torek veliko slavo, oče Ivan ali «Vane Ševč», ki ga poznajo vsi Dolinčani in Brežani, je slavil osemdeseti rojstni dan.

Ivan Štrajn se je rodil 6. avgusta 1894 v Dolini v zavedni, delavni, kmečki številni družini. Ljudsko šolo je dokončal v domači vasi, nato je moral na delo, da pomaga številni družini. Nekaj časa je delal v ladjedelnici sv. Marka. Ko je bil star 16 let, mu je umrl oče in mladi Ivan je moral prevzeti vodstvo družine. Trdo je delal na kmetiji do leta 1914, ko so ga poklicali k vojakom. Najprej je bil v Pulju, nato pa v Galiciji, kjer so ga Rusi ujeli. Domov se je vrnil že aprila 1918, toda vojne še ni bilo konec in zato so ga poslali na italijansko fronto. Tu se je vojna zavekla vse do novembra, toda Ivanu Štrajnu se je mudilo domov k izvoljenici, domačinki Mariji Prašelj, s katero se je oženil 13. oktobra 1918. Za pol meseca se Ivanu ni izplačalo več na fronto in z dnem poroke se je vojna zanj končala.

S končano vojno se je njegovo življenje normaliziralo. V družini je petkrat zavekal. Žena Marija mu je rodila tri fante in dve hčeri, od katerih je Duša v Avstraliji, Mehina je doma z očetom in močnim, sin Valerij je padel v partizanih 1944. Tudi Edi in Du-

KMETIJSKA ZADRUGA V TRSTU

vabi vse svoje člane in prijatelje, da se udeležijo otvoritve

XVI. KMEČKEGA TABORA

ki bo v sredo, 14. avgusta, ob 19.30 v Prosvetnem domu na Opčinah.

Kmečki tabor bo trajal od 14. do 18. avgusta!

Upravni odbor se priporoča za udeležbo!

BENEŠKI DNEVNIK

Umrl je zavedni beneški Slovenec Jože Černoja-Pjerac iz Studenca

domu, jim je nudil vse, kar je zmogel, dajal pa je tudi koristne informacije o položaju nacifašističnih sovražnikov v komaj kilometer oddaljenem Spletu Slovenov.

Zaradi njegovih plemenitih lastnosti se ga bomo še dolgo in s hvaležnostjo spominjali. Zeni Alojziji in svojem izreko globoko sožalje.

A.B. - M.

Borštani in Zabrežci so si ogledali Dimnice

Preteklo nedeljo se je skupina vaščanov iz Boršta in Zabrežca odzvala vabilu kozinskega Jamarskega kluba in se odpravila na izlet v Dimnice pri Markovščini. Na pot se je odpravil tudi pevski zbor «Slovenec» iz Boršta. V Dimnicah so praznovali 70-letnico odkritja tamkajšnje jame. Predsednik Jamarskega kluba Lojze Pockaj je vsem udeležencem razkazal naravne podzemne lepote in jim obenem orisal zgodovino jame. V vsaki dvorani je pogovorno društvo «Slovenec» pod vodstvom Draga Petarosa zapelo priložnostno pesem, tako da je bilo vzdušje v družbi še prijetnejše.

Proti večeru pa je v jami zaigral ansambel Otavija Brajka in vsi, mladi in stari, so se zavrteli ob zvokih veselih narodnih pesmi. Pozno v noč pa se je udeleženci izleta zadovoljni vrtnili domov.

Udeležence

Z OPČIN

Končana zunanja dela na Prosvetnem domu

Dela za popravilo strehe in zunanjih sten Prosvetnega doma so opravljena. Dela so bila nujna in neodložljiva in danes se openska prosvetna dvorana predstavlja z novo obleko, tako da privlači pozornost vsakogar, ki gre mimo. V nadaljnjem načrtu je tudi pleskane notranjosti dvorane in njuna zamenjava in popravilo gnilega stropa v predvorani.

Društvo so dela veliko stala in ob tej priložnosti je vsak prispevek posebno dobrodošel. Požrtovni odborniki se marljivo trudijo, da bi letošnji Kmečki tabor lepo uspel, da bi z izkupičkom vsaj nekaj prispevali v prazno društveno blagajno. Gotovo bodo ob tej priložnosti priskočili na pomoč številni vaščani in vestno opravljali delo po raznih kioskih. Društvo gre priznanje, da je veliko opravilo za ohranitev in obnovitev prosvetne dvorane na Opčinah.

Prekop grobov pri Sv. Ani

Na pokopališču pri Sv. Ani bodo prekopali kripti št. II, v kateri so desletni grobovi. Tu so zakopani pokojniki, ki so bili pokopani med 27. avgustom 1964 in 24. septembrom 1964. Tisti, ki bi radi ohranili posmrtno ostanke svojcev, naj se oglasijo pri vratarju pokopališča, ali pa v uradu pokopališčne sekcije v Pasazi Costanzi 2/IV, soba 427 od 30. septembra do 4. oktobra letos. Grobove bodo prekopali ob delovnih (razen ob sobotah) od 8. do 10. ure.

Po končanem roku bodo posmrtno ostanke spravili v kosnico, medtem ko bodo nagrobni spomeniki ostali v lasti občine.

AVDITORIJ PORTOROŽ

POLETJE 74

PORTOROŠKA NOČ Z OGNJEMETI
Portorož, obala, 11. avgusta ob 21.00

Telefonske rezervacije vstopnic in vse informacije glede prireditve:

Zavod za turizem, Portorož, Biro za prireditve, Portorož, Avditorij, tel. (066) - 73569

BORŠT

V sredo popoldne smo v Zabrežcu sprejeli k zadnjemu počitku našega vaščana Ludvika Bažca. Imel je 68 let in živel v svojem stanovanju v hiši št. 26 v času narodnoosvobodilne borbe je bil antifašist in aktivist. Poročen ni bil, zato je živel bolj samotarsko življenje. Preživljal se je z nizko pokojnino. Naj mu bo lahka domača zemlja!

Prispevajte za DIJAŠKO MATICO

Darovi in prispevki

ZA SPOMENIK PADLIM V NOB IZ SKEDNJA, S KOLONKOVA IN OD SV. ANE

Namesto cvetja na grob Marije Vekjet vd. Skilan darujeta Mila in Slava Nardin 5.000 lir.

V spomin padlega borca v NOB Donata Marnellija daruje Marija Srebrnik 1.500 lir.

Bruno Sancin 20.000 lir, Peter Srebrnik 3.000 lir, Milena Debelj 1.000 lir in Romano Vecchiet 3.000 lir.

V počastitev spomina pok. tovariša Ivana Čača (Nineta) daruje družina Kodric - Suškovci 10.000 lir.

V spomin pok. Ivana Čača zvestega in aktivnega člana ter odbornika daruje Kmetijska zadruga v Trstu 20.000 lir.

Namesto cvetja na grob Marije Gustin (Gava) daruje Marija, Fani, Ivanka in Josip Bukavec 20.000 lir ter družina Dolenc 5.000 lir za Kulturni dom Prosek - Kontovel.

Namesto cvetja na grob Marije Mosetti roj. Matjašič daruje Majda 5000 lir za Dijaško matico.

V spomin na pok. moža Ivana Zeriala daruje žena Lucija 2.000 lir.

za PD V. Vodnik.

Ob priliki 55-letnice skupnega življenja darujeta Pepka in Pepi Guštin (Prosek 142) 5.000 lir za Kulturni dom Prosek - Kontovel.

Ob 30. obletnici smrti padlega partizana Angela Petarosa iz Boršta se ga spominja sestra Anica ter daje 5.000 lir za Dijaško matico in 5.000 lir za PD «Slovenec».

Namesto cvetja na grob pok. I. gnacija Kjudra darujejo Viktorija, Ernest in Mario Cok iz Beograda 13.000 lir za PD Lorjer - Katinara.

Ob 6. obletnici smrti nepozabnega očeta Karla Furlana darujeta hči Marija in zet Rihard 10.000 lir za vzdrževanje spomenika padlim v Gabrovu.

ZA športno društvo «Kontovel», darujeta Mario Matjašič, Barkovlje, 2.000 lir in Mirko Danev 1.000 lir.

FESTIVAL LJUBLJANA 22. MEDNARODNI POLETNE KULTURNE PRIREDITVE

6. BALETNI BIENALE
Jutri, 12. in v torek, 13. avgusta, PANTOMIMA
Adams Darius, ZDA

V sredo, 14. avgusta, Cocteau:
CLOVEŠKI GLAS
Maja Dimitrijevič, Miroslav Belović, BEOGRAD

V četrtek, 15. avgusta, Lorca:
ROSITA
O'Neill:
PRED ZAJTRKOM
Maja Dimitrijevič, Miroslav Belović, BEOGRAD

V nedeljo, 18. avgusta, ORGELSKI VEČER
Hubert Bergant, LJUBLJANA

Vse prireditve bodo v Križankah.
Začetek predstav ob 20.30.

Informacije in rezervacije po telefonu (061) 21-768

Danes v Kopru, Izoli, Piranu in Portorožu

KINO

Koper ob 18. in 20.30 ameriški KAJ TE OČKA PUSČA SAMO
Izola ob 18. ameriški CUDAR CHAR-LIJA CHAPLINA
Škofije ob 17. in 20.30 ameriški M.A.S.H.

Piran ob 18. in 20.30 francoski KIFELJC
Portorož ob 20.30 danski REKTOR V POSTELJI

TRGOVINE

V Piranu bodo dežurne Samopostrežba Nanosa in Trgovina s sadjem na Zelenjavnem trgu ter Mesnica na Kidričevem nabrežju.

V Portorožu bosta dežurni Samopostrežba Nanos in mesnica Emona.

V Luciji bo dežurala samopostrežba Trgovina KZ.

V Izoli bodo dežurne Jestična na Ljubljanski ulici, Mesnica Agraria v Ulici prekom. brigad in KZ v Smrekarjevi ulici.

V Kopru pa bosta dežurali Market Jestična na Cesti JLA ter Trgovina s sadjem Jagoda v Kidričevi ulici.

LEKARNE

V nedeljo dopoldne so odprte vse glavne lekarne v obalnih mestih, za nujne primere pa je popoldanska dežurna služba.

ZDRAVNIŠKA DEŽURNA SLUŽBA

V vseh treh obalnih mestih je organizirana celodnevna zdravniška dežurna služba. Tako kot v Izoli in Piranu dobite zdravstveno pomoč v ambulantah od 7. ure v nedeljo do 7. ure v ponedeljek.

PRIREDITVE

Čez nedeljo bodo odprti vsi gostinski objekti na obali, kakor tudi vse športne naprave. Zvečer bodo igrali v vseh večjih lokalih zabavni orkestri. barski program pa si lahko ogledate v hotelu Triglav v Kopru, v Centralu, Palacu in Metropolu v Portorožu ter pri Treh papigah v Piranu. Posebej se opozarjamo na veliko ognjemeto prireditve v Portorožu v nedeljo zvečer. V Izoli pa bo v nedeljo ob 20.30 gostoval v parku Arrigoni prištinski ansambel šota.

GORENJSKI SEJEM KRANJ

— Obiščite XXIV. MEDNARODNI GORENJSKI SEJEM V KRANJU DO 19. AVGUSTA

— Izbira najrazličnejšega potrošnega blaga, tehničnih predmetov, kmetijskih strojev in orodja ter motornih vozil.

— Vsa dan pester zabavni program, zvečer ples. Igra ansambel «Fantej treh dolin».

— 25% popusta na železnici

Liquormarket CASH and CARRY

INGROSSO

UL. DELLA CONCORDIA 6/c
Tel. 795252 (Blizu cerkve sv. Jakoba)

LIKERJI
APERITIVI
BRANDY
SAMPANJCI
WHISKY
VINA
UVOŽENE SPECIALITETE

IZREDNA PONUDBA ZA VELIKI ŠMAREN DARILA VSEM ODJEMALCEM

Prodaja je namenjena lastnikom BAROV, BIFEJEV, HOTELOV, RESTAVRACIJ, TRGOVIN Z JESTVINAMI, SLAŠČICARN, NOČNIH LOKALOV in DISKOTEK

OBIŠČITE NAS!

REZERVIRANO PARKIRIŠČE!

DOSTOP Z AVTOMOBILOM

GRADBINCI SO ZBOROVALI: NE POZNAJO KOLEKTIVNEGA DOPUSTA

Gradbena dejavnost je zašla v krizo tudi zaradi pomanjkanja mladih delavcev

Ta sektor, ki je skoraj popolnoma v zasebnih rokah, je premalo prispeval za razvoj družbenih storilnosti (šol, vrtcev, bolnišnic itd.)

Medtem ko so delavci velikih kovinskih, tekstilnih, kemičnih in drugih tovarn v tem času na kolektivnih dopustih, se gradbena dejavnost sploh ni ustavila. Poletni čas je bil od nekdaj zanj najbolj prikladen. Ker pa se je gospodarski položaj v zadnjem letu tako spremenil, da je spremenil nekatere ustaljene norme, je tudi v gradbeni dejavnosti občutili resno nazadovanje storilnosti. Posebno zaskrbljujoče je pomanjkanje delovne sile. Gradbena podjetja zaposlujejo polovico ali še manj delovne sile kot nekdaj. Mladih zidarjev in navadnih delavcev skorajda ni več na gradbiščih, ker so se zatekli v druge proizvodne panoge.

Iredentistični tisk v strategiji nasilja

Sovodenski župan Jožef Češut je pred dnevi prejel po pošti številko »svobodnega glasu Istre, Reke in Dalmacije« (Esule) (enega izmed iredentističnih listov, ki jih določene sile v Italiji, zelo blizu silam črne mreže in podobnih prevratniških skupin, vzdržujejo, da ohranjajo pri življenju protijugoslovanske, protislovenske, protikomunistične in reakcionarne prevratniško politiko), v kateri je pošiljatelj z rdečim uokviril članek nekakega Silvija Maurija iz Trsta o odkritju spomenika na Vrhu v občini Sovodnje. Članek ima pripisan komentar, češ da je imelo partizanско gibanje v naših krajih protijugoslovanski značaj in da imajo vse sedanje manifestacije, ki se sklicujejo na odprdnost, provokacijski prizvok. »Non abbiamo dimenticato«, je neznani avtor pripisal na rob rdečega okvira.

Tudi mi nismo in ne bomo pozabili, kolikšno zlo so nam s svojim sovraštvom, nasiljem in uničevanjem povzročili ljudje takšnega kova med vojno in kako tudi danes ne mirujejo ter se združeni v črne mreže in druge prevratniške organizacije poslužujejo vsakovrstnega nasilja, pritiskov in ustrahovanja, da bi izvršili svoj fašistični načrt. Ker smo si dobro zapomnili, kako je potrebno udati po fašizmu, da se ne bi več povzpeli na ramena delovnih ljudi, ne v nekdanji in niti v spremljeni obliki, bomo še odkrivali spomenike fašizmu, ki so življenja dali za zmago nad fašizmom in za demokracijo, ter bomo ob vsaki priložnosti priredili »provokacije« kot so obsodba atentata na vladar Italije, atentat v Bresciji, proslavljanje bomo goriško fronto in vse dogodke, ki so v naših krajih postavili odnose med Italijani in Slovenci na protifašistične, se pravi na trajne temelje, iz katerih lahko rastejo nove oblike sodelovanja in utrjevanje sožitja.

Samo takšna pot je pravilna in samo takšna politika lahko odvrne manevre in prostor temnim silam, ki se skrivajo v raznih organizacijah, ki jih sedaj odkrivajo, pa tudi pod naslovi raznih iredentističnih, provokacijskih listov, ki sejejo razdor in sovražnost, da bi pomagali uresničevati peklenski napad na sodelovanje, mir in napredek.

Ker veje iz listov ESULA tolikšno sovraštvo proti Jugoslaviji, proti naši narodnostni skupnosti in proti naprednim silam doma in v svetu, ki se sestavljajo iz tiste politike nasilja, pritiskov in ustrahovanja, ki zadobiva v državi vedno bolj izoblikovan obraz, se sprašujemo, kdaj bodo v skladu z deklaracijami dobrososedskih odnosov, v katerih je manjšina preizkusni kamen, odvzeli svobodo tiska in tistim, ki jo izkoriščajo za spodkopavanje naše demokratične ureditve in za miniranje notranjih in zunanjih političnih usmeritev, ki iz te ureditve izhajajo.

V nasprotnem primeru bomo imeli še en dokaz, kako so prevratniški in reakcionarni krogi pri izvajanju njihovih načrtov med drugim tudi tisti, kot je Esule, še kako potrebni.

STALIŠČE KPI GLEDE KRIZE NA OBČINI

PO PROPADU LEVE SREDINE IZBRATI NOV POLITIČNI OKVIR

Stranka predlaga nove odnose med demokratičnimi silami

Tudi vodstvo mestne sekcije KPI v Gorici je poseglo v krizo, ki je v občini Gorica nastala z izstopom PSI. Stranka sodi, da je izstop PSI, kot poprejšnji izstop SDZ, dokaz nepopravljive krize leve sredine v vsedravnem okviru. Ta kriza, ki je nastala zaradi krivd pri odlašanih uresničitvi temeljnih družbenih reform. V Gorici je KD najbolj odgovorna za mlacnost v protifašistični akciji, za zavlačevanje pri izgradnji naprav, ki naj nas povežejo z Vzhodom, za neuspel poskus, da bi prstna črna postala sredstvo za rokah nekaterih špekulantov, za nazadnjaško in zaprto politiko v psihiatrski, za slab posluh pri reševanju manjšinskih vprašanj in za počasnost pri ustanavljanju rajonskih svetov.

Sprejem nekaterih dobrih ukrepov

ZA VELIKI ŠMAREN OB DOBERDOBSKEM JEZERU ŠZ »Mladost« priredi štiridnevno praznovanje

Športno združenje »Mladost« iz Dobrdobera bo priredilo v dneh 15., 16., 17. in 18. avgusta poletno praznovanje ob Dobrdoberkem jezeru. Glavni namen letošnje šagre je, da bi doberdobski športniki nabrali dovolj finančnih sredstev, ki bi jim omogočili nadaljevanje športne dejavnosti. Vedeti je namreč treba, da je zahteva nogomet, ki je glavna športna panoga združenja, precejšnje izdatke. Te pa mislijo prireditelji športni delavci pokriti z izkupičkom, ki ga bodo zaslužili na tem praznovanju.

Šagra se bo pričela v četrtek, 15. avgusta. Na sodelovanje imeli kulturni program. Zvečer bo prosta zabava z domačim ansambлом »Kraški odmevi«, ki bo nastopil vse dni praznovanja.

V petek in soboto s pričetkom ob 20.30 bo tekmovalje v brisolski bogatimi nagradami.

Poslovanje trgovin ob velikem šmarnu

V razdobju velikega šmarna bodo trgovine v goriški pokrajini poslovale takole:

Jutri 12. avgusta: trgovine, ki

imajo ob ponedeljskih tedenski počitek, so lahko tudi zaprte.

V torek, 14. avgusta: vse trgovine bodo poslovale po običajnem urniku, mesnice bodo odprte tudi popoldne, mlekarne in pekarnice pa bodo prodajale blago tudi za naslednji dan.

Sreda, 15. avgusta: za veliki šmaren bodo zaprte vse trgovine, izjema bodo samo cvetličarne, ki bodo odprte v dopoldanskih urah.

Petek, 16. avgusta: na področju Gorice, Gradišča in Kraina bodo zaprte vse trgovine, le pekarnice in mlekarne bodo odprte od 7. do 12.30.

V četrtek bodo odprte samo tiste bencinske črpalke, ki sodijo v D skupino.

POGOVOR S PREDSEDNIKOM ZDRUŽENJA MALIH TRGOVCEV ATTILIO BRISKOM

V obrambo pred velikimi trgovskimi mrežami so mali trgovci ustanovili zadrugo COALGO

Viljenih je 53 trgovcev - V načrtih imajo zgradnjo novega skladišča - Možnosti za sklepanje kupcij z inozemskimi partnerji

Vzporedno z naglim naraščanjem življenjske ravni, ki je v povojnih letih z večjimi ali manjšimi skoki zajel vse države v razvoju, se je vsulo na svetovna tržišča na stotine novih izdelkov, ki so pritegnili v družbo v trgovanje potrošniško mrzlico. V večjih in kasneje tudi manjših mestih, so hitro rastle veleblagovnice z ogromnimi izlozbi in vsemogočim blagom za vse okuse in potrebe. Tak prodajna sredstva so kaj kmalu postala trn v peti majhnih in srednjih trgovin, ki so poslovala še na stari način o skrbje odjemalcev. Mali trgovci so kmalu čutili potrebo po zaščiti lastnih interesov pred močnimi trgovskimi mrežami, ki so malopotršnim tržišču stalno vsiljevale svojo nadmoč.

Pred leti so v Italiji mali trgovci, po večini trgovine jestvin, ustanovili zadrugo obliko poslovanja, katere namen je bil ščititi lastne interese. Nastal je tako CONAD (Consorzio nazionale dettaglianti), katerega naloga je sklepati pogodbe po najnižjih cenah s proizvajalci in jih potem konkurenčno nuditi svojim članom. Temu združenju so se goriški trgovci pridružili leta 1968 z ustanovitvijo podružnice CO ALGO (Cooperativa alimentare goriziana), ki je tako postala redni član vsedravnega CONAD. Prvi predsednik tega združenja poslovanja je postal Conti, za njim pa Valentinuzzi. Sedaj pa je mesto predsednika sprejel Slovenec iz Štandreža, Attilio Brisko. Poleg njega sta v odboru zadrug še dva Slovence, in sicer Tomšič in Čotič iz Sovodnje. Od 53 trgovcev, ki so v zadrugo vključeni je 11 Slovencev iz raznih krajev Goriške in Ronk, niso pa zastopani slovenski trgovci iz Podgorice in goriških Brd.

V zadrugnem skladišču v Ulici Terza armata v Gorici je v skladišču precejšnja količina raznega blaga od pralnih praškov do konzerviranih jedi in pišč, olja, dišav, testenin in drugih izdelkov, katerih se gospodinjice vsakodnevno poslužujejo. Brisko nam je dejal, da zaradi pomanjkanja hladilnih naprav ne morejo svojim članom zastonj zagotoviti blaga kot so razni mesni in mlečni izdelki, sadje in zelenjava. To pomanjkljivost bo odbor skušal v najkrajšem času

premostiti z namestitvijo hladilnikov.

Zanimalo nas je, kako odbor ureja, oziroma usklajuje upravno bilanco s poslovnimi dejavnostmi. Kot v vsaki drugi zadrugi so tudi člani goriške COALGO morali začeti z zbiranjem ustreznega kapitala za začetek poslovanja. Vsak član je ob pristopu v zadrugo moral plačati poleg vpisnine, ki znaša 25.000, še po 100.000 lir letno. S časom, ko so se proizvajalci cene višale in je tržišče nudilo vedno nove izdelke, je bilo treba zalogo večati, zato so člani začeli plačevati po 30.000 lir mesečno. Celoten znesek vloženega denarja, ki ga je vsak član prispeval, ima po statutu pravico ponovno vnovčiti v svojo korist, razen vpisne vsote. Za kritje režijskih stroškov, kot so plače za osebe, prevozi, najemnine in uprava, pa zadruga črpa denar, tako da na kupno ceno blaga pribije še 1 do sto marke. Vsak trgovec, ki bi rad nanovo stopil v zadrugo, mora plačati celoten znesek, ki ga je ob ustanovitvi do danes plačal vsak drugi član. V statutu je še rečeno, da se zadrugne zaloge poslužujejo samo člani. Do sedaj so bili jejo samo člani. Do sedaj so bili člani samo trgovci, z zadnjim sklepom upravnega sveta pa bodo v zadrugo lahko pristopili še gostinski obrati, zavodi in zavetišča, ki bodo potrošili večje količine blaga.

Zanimiva je tudi razsežnost okolja, na katerem zadruga posluje. Složno z ostalimi prodajalnimi centri v državi goriška podružnica lahko krije potrebe celotne pokrajine razen Kraina in Gradeža, ki pripadeta poslovnosti enoti spodnjega furlanskega območja. Blago iz svojih zalog dostavljajo vsak teden na dom in to le po naročilu lastnika trgovine, ker nimajo potujočega potnika. Razširjenost delovanja zadrug je tudi razvidna iz števila živiliških nakaznih sladkorja proste cene: vsega skupaj ima 18.272 nakaznic (20 odstotkov).

Težkoče, s katerimi se upravni svet zadrug ubada, so velike. Predvsem manjka politična naklonjenost odgovornih ljudi pri trgovinskih zbormici. Za primer nam je Brisko povedal, da je lansko zimo, ko je prehransko omrežje bilo v težavah zaradi pomanjkanja sladkorja, bil razdeljen kontingent sladkorja proste cene samo med štiri gosliste. Sele po ostrem protestu je predsedniku Brisku uspelo dseči svoj delež sladkorja. Druga skrb, ki bremeni odbor, je iskanje novih članov. Večina tistih trgovcev, ki še niso pristopili k zadrugnemu upravljanju goriške podružnice COALGO, spremlja bojazan pred stečajem in drugi podobni neutemeljeni pomisleki. Glavna in najtežja ovira, ki jo bo odbor skušal v prihodnjih letih premostiti, je ureditev lastnega sedeža s skladiščem, samoposredne veleblagovnice in poslovnih uradov.

Malokdo naših potrošnikov se zaveda važnosti te zadrugne enote na jestvinskem tržišču. Predvsem ji gre zasluga, ker je pravočasno zaustavila monopol vsedravnih privatnih družb na tem sektorju. Kar je za naše gospodinjice najbolj važno pa je to, da so skozi vsa ta leta uravnovešali in pogojevali cene široke potrošnje. Poslovanje, ki je v nekaj letih preseglo milijardo lir prometa letno, je vsekakor zavidično. Treba pa je še upoštevati, da ima zadruga še lasten uvozni urad, katerega se bo čedalje bolj posluževala za boljše potrebe svojih odjemalcev. Za ploden razvoj in izvedbo začrtanih želja upravnega sveta COALGO bo treba še veliko truda in novih pobud. Ena takih pobud je navezovanje tesnejših stikov s podobnimi zadrugami enotami doma in v inozemstvu.

Ob tem bi prav gotovo kazalo preučiti možnosti za navezovanje poslovnih stikov s soročnimi podjetji v sosednji republiki.

Aretacija v Gorici

Agenti letalskega oddelka goriške kvesture so v petek zvečer aretirali in priprli v goriških zaporih 35-letnega mehanika Andreea Pacello, iz Gorice, Ulica Don Bosco 1.

Attilio Brisko iz štandreža v zadrugnem skladišču COALGO v Gorici, kjer poleg predsedniških poslov nadzoruje tudi razdeljevanje blaga

Slovenska prosvetna društva na Goriškem, včlanjena v SPZ, čestitajo odborniku dr. LEOPOLDU DEVETAKU in soprogi dr. NEVENKI BRIC ob vstopu na novo življenjsko pot.

Prosvetno društvo »Danica« in sekcija Zveze borcev z Vrha želite dr. NEVENKI BRIC in dr. LEOPOLDU DEVETAKU obilo sreče na novi življenjski poti.

Prosvetno društvo Oton Zupančič iz Štandreža, ki prireja vsakoletna srečanja s prosvetnim društvom na Vrhu, vošči vse dobro prof. LEOPOLDU DEVETAKU predsedniku PD Danica ob učenjskem vstopu v zakon z dr. NEVENKO BRIC

DEŽURNA LEKARNA V TRIZICU Danes ves dan in ponoči je v Trizicu dežurna lekarna Al Rentore, Ul. Roselli, tel. 723-40.

Prizora s taborjenja zamejskih tabornikov RMV letos v Bohinju

Med taborniki Rodu modrega vala v Gorici in na Goriškem je živ spomin na letošnje taborjenje v senci košatih dreves v bližini Bohinjskega jezera. Vreme jim je bilo še kolikor toliko naklonjeno in tako so lahko opravili tudi več višokorskih tur na Triglav, Črno prst, Rodico, na Komno, do sedmerih triglaviških jezer itd.

Kot novost pa so letos odstopili svoje šotore za zadnje tri dni tudi staršem in prijateljem, ki so hoteli preživeti nekaj dni v prosti naravi. Prav na zadnjo nedeljo so jim pripravili tudi taborniški večer ob visoko plapolajočem ognju, z igrami in petjem taborniških pesmi. Kdor od staršev je ostal, jim je ta večer gotovo ostal v lepem spominu.

Na šče dva prizora iz tabora. Na prvem je skupina mlajših tabornikov med gozdno šolo, ko jim njihov starosta Skala - Rupel govori o ži, je bilo še kolikor toliko naklonjeno in tako so lahko opravili tudi več višokorskih tur na Triglav, Črno prst, Rodico, na Komno, do sedmerih triglaviških jezer itd.

ZADNJA ŠTEVILKA »INIZIATIVA ISONTINA«

Prizadetost Gorice zaradi rimske naklonjenosti Trstu

Sprejeti elastičen zakon o prosti coni, ki bo kos spreminjajočim se obmejnim gospodarskim razmeram

»Skoraj trideset let po končani vojni so nerešeni mejni problemi še vedno nerešeni. Diplomatska počasnost je v sorazmerju z dejanskim pomanjkanjem dobre volje. Dovolj bi bilo, če bi rekli, da je tisti del meje, kjer bosta nastali novi postaji Štandrež in Vrtojba, na čestni povezavi Vileš - Gorica - Ljubljana, stalen in nespremenljiv, da sta Italija in Jugoslavija pripravljene podpisati sporazum, pa bi bilo vprašanje zaprt. Zaprto v obojestransko korist, koristno za izboljšanje odnosov med dvema državama, neobhodno potrebno za odstranitev osamljenosti dveh obmejnih področij, ki bi ob bolj odprtih odnosih lahko delovali s perspektivo velikega napredovanja. Vendar se za ta logika preveč enostavno? Zato so rešitve še vedno oddaljene. Ali morda niti ne.« Tako obravnava avtor (morda Pasquale De Simone) italijansko - jugoslovanske odnose z goriškega zornega kota v zadnji številki revije »Iniziativa Isontina« ter ugotavlja, da na jugoslovanski strani nadaljujejo razprave za gradnjo, vendar pa pričakuje konkretnih korakov z italijanske strani. Na naši strani teče razprava o prehodu pri Fernetičih in v Gorici, vendar iz celotnega dogajanja izhajajo »simpatije zunanje ministrstva za tržaške teze«. Tržaška konkurenca se kaže tudi glede usposobitve goriškega železniškega mejnega prehoda za tretje države. Članek poziva mešano komisijo, ki obravnava vprašanja Fernetičev, naj preuči tudi probleme v zvezi z novim mejnim prehodom v Gorici, da vse dosedanje načrtovanja in delo ne bo popolnoma bankrotiralo. V zvezi z Gorico bi bilo potrebno - pravi dalje - da bi mešana italijansko - jugoslovanska komisija pokazala prav takšno hitrost, kot jo je pokazala pri odstranjevanju težav okoli gradnje prehoda pri Fernetičih.

Potem ko je članek opravil z nekaterimi okoliščinami vprašanj, ki so dokaj sitni in ki zadevajo skupni obmejni prostor, se je spoprijel še z gospodarskimi posledicami, ki jih je napetost med Italijo in Jugoslavijo zaradi vprašanja meje prinesla obmejnemu gospodarstvu

Včeraj sta se poročila dr. NEVENKA BRIC in dr. LEOPOLD DEVETAK Slovenska prosvetna zveza - Gorica čestita članu predsedstva in njegovi nevesti.

Včeraj sta se poročila dr. NEVENKA BRIC in dr. LEOPOLD DEVETAK Prijatelji želiče novoporočencema obilo sreče v življenju.

Kino

Gorica

VERDI 15.30-22.00 »Il girotondo dell'amore«. M. Schneider in H. Berger. Barvni film. Prevedeno mladini pod 18. letom.

CORSO 15.30-22.00 »La gang dei domberman colpisce ancora«. D. Mose. Barvni film.

MODERNISSIMO 15.30-22.00 »Amore e ginnastica«, igrata Senta Berger in Lino Capolicchio. Barvni film.

VITTORIA 15.30-22.00 »Stermate gruppo zero«. F. Testi. Barvni film. Prevedeno mladini pod 18. letom.

CENTRALE 15.30-21.30 »Dove o sono le aquile«. R. Burton in K. Eastwood. Barvni film.

Triš

AZZURRO 16.00-22.00 »...Che forte ragazzo«. Barvni film.

EXCELSIOR 14.00-22.00 »Di tresette c'è ne uno, tutti gli altri son nessuno«. Barvni film.

PRINCIPE 16.00-22.00 »L'uccello dalle piume di cristallo«. Barvni film.

Nova Gorica

SOCA »Dekle z otrokom«, angleški barvni film ob 17.00, 19.00, 21.00

SVOBODA »Rimska posta« italijanski barvni film ob 17.00, 19.00, 21.00.

DESKLE »Lopov, ki je prišel na večerjo«, ameriški barvni film ob 17.00 in 20.00.

RENCE »V času Charlestona«, ameriški barvni film ob 17.00 in 20.00.

PRVACINA »Svetlosilni agent z enim črnim čevljem, francoski barvni film ob 17.00 in 20.00.

Včeraj-danes

ROJSTVA, SMRTI IN POKOKE

ROJSTVA: Gianni Marega, Clelia Postir, Patrick Sanson, Tamara Fedel, Paolo Furlan.

SMRTI: 50-letni Ignazio Leban, 93-letna upok. Maria Perozzi vd. Miscione, 73-letni upok. Jožef Čej, 68-letna gospodinja Giuseppeina Antici por. Plotegher, 85-letna upok. Marija Miklavčič, 69-letni upok. Gabriele Toscan, 58-letna gospodinja Dana Lozar por. Conti.

OKOLICI: uradnica Clara Durisotti in bolničar Guido Crepaldi, prodajalka Fulvia Ronconi in podčastnik vojske Paolo Migliore, uradnica Loredana Marangoni in geometer Gerardo Spasaro, gospodinja Rosa di Natale in karabinjer Michele Montemurro, uradnica Michela Hervato in trgovec Giovanni De Feo, prodajalka Daria Bernardotto in avtoklepar Martin Korečić, univ. študentka Veliana Maria Rivolt in inženir Bruno Crocetti, učiteljica Clara Zencovich in učitelj Vittorio Frasca, uradnica Adriana Ussai in študent Franco Pian, uradnica Marina Sutner in uradnik Erasmo D'Amato, prodajalka Giovanna Oddo in elektromehanič Claudio Marega, uradnica Liliana Landi in uradnik Salvatore Feliciano, uradnica Sandra Furlani in postajni načelnik Gianfranco Manzato, uradnica Lorenza Martinuzzi in železničar Fulvio Bislach.

POKOKE: uradnica Lidia Srebernič in trgovec Mario Pecorari, uradnica Lidia Revini in obrtnik Paolo Bossi, uradnica Ada Mučič in elektriker Marjo Forletič, učiteljica Liliana Bopardi in častnik vojske Giovanni Mosucci.

DEŽURNA LEKARNA V GORICI

Danes ves dan in ponoči je v Gorici dežurna lekarna »Villa San Giustito«, Korzo Italija 244, telefon 835-38.

PROSVETNO DRUŠTVO »FRANC B. SEDEJ« V ŠTEVERJANU

priredi drevi ob 21. uri »med borovci« v Števerjanu

GLASBENO KARAVANO POLETJE 74 Z ANTENO

Sodelujejo: Mija Aleksič, Marjan Kralj, Tone Fornezzi - Tof, Eugen Jurič, Tatjana Gros, Simeon Gogulovski. Ultra 4, Vokali.

Toplo blajbeni!

Prispevki

Ob prihodu na letni dopust je Herman Hattendorf, ki je poročen z Vi do Peric iz Štandreža, daroval 10.000 lir za Kulturni dom v Štandrežu.

NEKAJ PRIPOMB K BROŠURI

«OD FAŠISTIČNE VOJNE DO UNIČEVALNEGA TABORIŠČA V RIŽARNI»

V nedeljo, 28. julija je bila na partizanskem taboru v Nabrežini dana v prodajo brošura z gornjim naslovom. Knjižica je prevod drugega zvezka «Quadrini della resistenza», ki izhajajo na pobudo Deželnega odbora Vsehrčnega združenja partizanov Italije - Furlanije-Juljske krajine.

Pisec dela ni naveden. Iz pripombe na prvi strani pa je razvidno, da je bila studija pripravljena s sodelovanjem iz Deželni inštitut za zgodovino osvobodilnega gibanja v Furlaniji-Juljski krajini. Vendar ne moremo spisa šteti med znanstvene zgodovinske razprave. Na 65 straneh - italijanski original jih šteje 60 - gotovo ni mogoče zajeti zgodovine šestih let (1940-1945), v katerih je bilo prav naše ozemlje prizorišče tako razbivanja in kravih dogodkov. Pisec (ali pisci) sam pravi, da je »čitatelj našel kako indikacijo (!) v tem spisu in tudi nekaj kratkih namigov o oboješenem uporu« (stran 54).

Očitno je, da je delo nastalo iz povesov drugih imenovan. Ze sam naslov brošure daje slutiti vodilno misel njenih pobudnikov, ki se končno pokaže v zaključnem poglavju Rižarna, ki se vrača. Knjižica se vključuje v danes žal tako aktualen boj proti fašizmu in se s svojo dokumentirano vsebino v obliki dvigla nad običajna gesla, ki jih slišimo na naših antifašističnih zborovanjih in jih beremo v nešteli protestnih resolucijah Razsoden italijanski mladenič se bo branju poglavja »Nikoli ni prepozno, da vas pokončamo! Imperalistična strategija, Kvizlinško gospodarske desme, Fašistične grožnje, zlasti pa Adriatiške Küstenland« (stran 20) dokopal do globokega spoznanja, da so simboli od mislovskih plemenov do ključastih križev v bistvu antitalijanski. Brošura, ki ji dviga vrednost tudi bogata bibliografija, bi morala prodrati v vse italijanske srednje šole.

Menim, da moramo šteti za spodsrljaj, če v brošuri piše o katastrofi 8. septembra, 8. september je bil zares katastrofa, toda le za fašizem, za fašistično vojno in za vse one, ki so nadaljevali fašistično, reakcionarno politiko po odhodu Mussolinija. Za italijansko ljudstvo pa je 8. september pomenil olajšanje, ustvarjanje pogojev za oboješen odpor, ki je edini mogel v svetovni javnosti oprati po fašizmu omadeževano čast Italije. Saj pravi že brošura sama, da je bila ustanovitev oboroženega odpora v Italiji (stran 8). To omenja tudi, da se je ta prva formacija pridružila slovenskim enotam v boju proti nacifazizmu. Slovenskim in hrvaškim partizanom. priznava, da so bili 1943 gonilna sila (stran 8). Slovenski partizani bodo z zadovoljstvom brali na 20. strani priznanje, da so brigade IX. korpusa in hrvaške brigade v Istri pokusale vse druge zaradi svoje številčnice in vojaške moči, vendar se bodo izpraševali, zakaj se poleg italijan-

Meštrović - Njegoš

Ljubomir Nenadović, Njegošev prijatelj, je zapisal, da si je veliki črnogorski pesnik sam izbral vrh Lovčeva za svoje poslednje domovanje. Tik pod Jezerskim vrhom je danes kraj, kjer obiskovalci puščajo svoje avtomobile, (že prva dva dni jih je bilo 6000) da bi se nato povzpeli do veličastnega mavzeoleja. Pred kratkim je bil prvič odprt za goste. Predčudovito delo zdaj tudi že pokojnega kiparskega velikan Meštrovića. To reje na kraju, ki obdajajo od mala vsak kotiček črne gore, od koder človek uživa enega največjih razgledov, počiva vladika in pesnik Njegoš, tisti, ki je s svojim Gorskim vencem stkal go-tovo najlepše delo črnogorske književnosti in s tem postavil tudi najlepši spomenik svojemu črnogorskemu ljudstvu.

Zamisel o Mavzeoleju na Lovčevu je stara nad petdeset let. Meštrović je že takrat delal osnutke, potem pa je zadeva padla v vo-do. Govor je bil, da se je nekaterim krogom zdelo ideja pre-malo pravoslavna.

Šele po drugi svetovni vojni je spet vzniknila misel o izgradnji mavzeoleja, ki je bil vreden velikega pesnika in voditelja črnogorskega ljudstva. In ko je črnogorska vlada zaposlila Ivana Meštrovića, ki je takrat živel v Ameriki, naj bi napravil osnutke za mavzeolej, je odgovoril, da gre za Njegoša. Meštrović je figuro v mavzeoleju izdelal v A-meriki, doma pa je spomenik Nje-goš, ki zdaj stoji v mavzeoleju, izdelal kipar Adrijana Krstulović iz temnozelenega jabolanskega mar-morja; pesnik sedi v narodni no-ži z odprto knjigo, nad njim se vzpenja orel, simbol svobode.

Iz Splita so spomenik prepeljali na Cetinje že 1957, kjer je čakal vse do 1. 1969, ko se je ustanovil odbor za izgradnjo mavzeoleja na Lovčevu. Z združenimi močmi so sredstva zbrali po vsej Jugoslaviji in mavzeolej letos dokončali. Nanj so ponosni ne samo črnogorski, marveč vsi jugoslovanski narodi.

skih brigad, bataljonov in manjših borbenih enot ne nastajajo poi-menjsko tudi slovenske brigade. Če smo v borbi skovali bratsko enotnost, zakaj se sedaj nekatera imena zamočijo. Celo ob bata-ljonih Delavske enotnosti, za ka-tere vemo vsi, da jih je vojaško organizirala in vodila Komanda mesta Trst. In ker smo že pri teh opustih, naj povem, da sem v bogati bibliografiji zastopil iskal knjigo »Trieste nella lotta per la democrazia«, ki je izšla že sep-tembra 1945.

Poleg naštetih in nekaterih drugih opustov pa je v brošuri prav kar zadeva slovensko osvobodilno gibanje nekaj netočnosti. Korekture je potreben naslednji stavek na 6. strani: »Konec leta 1941 so začele delovati v gorški in tržaški pokrajini prve skupine slovenskih partizanov, ki so se v naslednjih mesecih povezale z jugoslovanskimi osvobodilnimi gibanjem...« Prva skupina slovenskih partizanov je prišla na Primorsko že v avgustu 1941 in je operirala pod imenom »Pivška četa« od Pivke vse do gornje Vipavske doline (Brenica). Poveljeval ji je Pivčan Ervin Dol-gan, ki je štela sedem članov, ki so bili vsi Primorci in med njimi Milko Puntar s Proseka in Ivan Sancin iz Doline. Prav tako je prišel še avgusta v Trst Oskar Kovačič, še prej pa v Gorico An-ton Velašček z nalogo, da posta-vita temelje osvobodilnemu giba-nju. Zato ni bil pojav partizan-skega gibanja na Primorskem le posledica širjenja in krepitve po vsej Jugoslaviji« (stran 8), temveč je bil že od splošni Osvobodilne fronte namerno, načelno postavljen v program osvobodilne borbe. Saj je bila za poseg na Primorsko osnovana posebna komisija sestavljena iz samih Primorcev, ki jim je predsedoval Rojčanec heroj Tone Tomšič.

Program združitve vseh Sloven-cev na narodnostnem ozemlju je bil poudarjen že v proglasu cen-tralnega komiteja KP Slovenije konec aprila, ko je partija prvič pozvala slovenski narod v borbo

za neodvisnost in združitve slo-venskega naroda. Prvo zasedanje Vrhovnega plenuma Osvobodilne fronte 15. junija 1941 je med svoja gesla uvrstilo poleg načela pra-vice do samoodločbe kot cilj bor-be: osvoboditev in združitve raz-kosane naroda, vstevši korošice in primorske Slovence. Prav tako nedvomno je to isto misel iz-vedal proglas CK KPS na sam dan napada Nemčije (in Italije) na Sovjetsko zvezo 22. junija. Tudi zgodovinar Apih, ki je citiran v brošuri (stran 8) pravi, da postane vprašanje Juljske krajine tudi de-jansko eno od vprašani, ki jih je nova vojna morala rešiti. Torej je slovensko narodno vprašanje obstajalo mnogo, mnogo prej, le osvobodilna borba ga je vključila v fazo reševanja. Ponavljam, ker se zdi, da tudi nekateri napredni zgodovinarji in politiki valijo kriv-do na fašizem, ker je manjšino s preganjanjem »odločno usmeril k odcepitvi od vladajoče države ter jo vključil v boj in zahteve ju-go-slovanskega osvobodilnega giba-nja« (stran 17). Ta isti očelet smo brali v pariškem antifašističnem tisku že davno, ob prvem tržaškem procesu, ob bazoviški tragediji. No, fašizem zares ni kriv, da se je tudi med slovenskim narodom porodila ideja enotnosti, ki je do-bila v daljnem revolucionarnem letu 1948 tudi formuliran program v Združeni Sloveniji.

Nasproti vsem nenačelnim sta-liščem v odnosu do slovenskega vprašanja stoji moskovska izjava treh komunističnih partij o tem vprašanju. Aprila 1943 je bila v Moskvi pod vodstvom Dimitrova, sekretarja Kominterne konferenca delegatov KP Jugoslavije, Italije in Avstrije. Vse tri stranke so se brez pridržka izrekle za pravico samo-odločbe slovenskega naroda do od-cepitve od imperialističnih držav Jugoslavije, Italije in Avstrije.

H koncu še pripombo o jeziku. Prevod je zelo slab. Povsčen. Če je že v naslovu brošure beseda

D. P.

(Nadaljevanje na 6. strani)

USPEŠNA POT TRŽAŠKEGA PARTIZANSKEGA PEVSKEGA ZBORA

Zahtevna in slavna naloga: s pesmijo varovati in razvijati tradicije NOB

Pevski zbor delavcev - bivših partizanov je že znan ne samo doma, temveč tudi v Italiji in Jugoslaviji

Nastop Tržaškega partizanskega pevskega zbora

Tržaški partizanski pevski zbor je avgusta zaključil svojo boga-to pevsko sezono. Morda je zdaj, kot se nikoli poprej, prav ta zbor-najbolji živo spregovoril med na-simi ljudmi, a tudi vsem drugim, o partizanskih borbah in zmagah. Znova je v njih vžgal visoko za-vest borbenosti in narodnega po-nosa, zavest o vrednosti svobode in enakopravnosti ljudi. In tako je prav, zakaj morda bo spet po-trebno, da bomo skupaj z vsemi demokratičnimi ljudmi spet sto-pili na branik teh največjih člo-vekovih dobrin.

V tej svoji drugi delovni dobi je zbor gostoval v raznih kra-jih našega ozemlja in v sosedni matični domovini Jugoslaviji ni manj kot sedemnajstkrat. Mno-govaj, še in pogovorov je bi-lo v tem času, ni manj dopiso-vanja in uradovanja, da ne ome-

njamo in ne začnemo prestežati telefonskih pogovorov. Tu je me-sto, da se s pohvalo oddolžimo tudi članom glavnega odbora, ki s tolikšno požrtvovalnostjo usmer-jajo vse delovanje zbora in jim ni žal nešteti ur, ki jih dnevno posvetijo, da bi zbor čim boljše deloval in se razvijal. To delo zahteva mnogo telesnega truda, a tudi razgledanosti, zlasti danes, ko je treba budno paziti, da bi ne zabredli v tuje, prenašal na naša in brezdnežna četa. Ta naš zbor, katerega pomen je tako v pevskem kot narodnoobrambenem pogledu izredno velik, je tukaj, na-tem ozemlju izpostavljen dokaj-njemno prepihu, ki veje od vseh strani. Samo z zavestjo, ki nas je vodila v času našega boja za svobodo, bomo lahko zdržali. To moramo imeti vedno pred očmi, po tem se moramo ravnati, po

tej poti, ki smo si jo že enkrat začrtali, imamo naprej hoditi. Ker je to edina pot, po kateri lahko stopamo naprej in nas bo tudi pripeljala do cilja. Za doseg tega cilja se mora zbor krepiti in v tem smislu je treba zbor vo-diti.

Poleg tega, da ima članom zbor-a ustvariti vse pogoje, da bi naj-uspešneje delovali, se odbor tudi trudi, da bi njegovim članom, ki so pretežno vsi bivši partizanski borci, bil končno vendar že enkrat priznan status partizanskega borca, kar je bila vlada dolžna že prej storiti, pa je to kdo ve iz kakšnih razlogov ves čas zavla-čevala. S tem v zvezi vrhu dru-gega pomaga odbor borcem pri zbiranju dokumentov, ki so za to potrebni. V jeseni bo odšla dele-gacija ANPI, s katero ima zbor stike, na ustrezno mesto, kjer bo

posredovala, da bi se zadeva čim-prej rešila. Ta skrb odbora je vsekakor hvalevredna, saj bi z rešitvijo tega vprašanja bilo član-om zbora - bivšim partizanom v marsičem pomagano.

Govor je, da bo zbor tudi pre-jel določeno gnotno podporo, ki jo vsekakor potrebuje za svoje u-spešno nadaljnje delovanje. Obem-pa na naj bi to bila tudi nekakš-na nagrada za nesebično delo vseh, od predsednika do najmlajšega pevca. Ob tej priložnosti se spo-minjamo vseh naših simpatizerjev, ki ob žalostnih in veselih trenu-tkih tako dorežljivo poklanjajo več-je in manjše vsote denarja v prid partizanskega zbora in tako podpi-rajajo njegovo delovanje. Hvala, dra-gi darovalci, in nam še naprej stojte ob strani! Zavedamo se, da so naši ljudje steber, na katerega lahko vedno računamo, se nanj opremo. A tudi mimo njih nika-kor ne moremo, saj smo vsi eno, delamo vsi za eno in isto stvar.

Res je, partizanska pesem ne bo nikdar zamrla! Še vedno je sveža in sočna, ker je bila poro-jena v dehtenčih gozdih, pisana na svežem mahu, na zeleni pod-borovci. Povsod je pesnik oveko-večil za vse čase našo veliko o-pepoje. Torej naj se ta pesem raz-vija, prav zato je naš zbor tu, da jo soji, da se ne odvo-ve svojščinski iz velike domovin-ske vojne.

Delovanje zbora že prehaja v tretjo delovno dobo. Zbor že pri-pravlja nov program pesmi iz naše in tuje pevske zakladnice. Pesmi bodo tudi nekoliko opremlje-ne oziroma dopolnjene z recita-cijami, diaprozi in filmi. Celo solistko bomo dobili med nas in močno bo okrepil orkester. Partizanska pesem bo tako po-stavljena v nove okvire, in to ta-ko slovenska, italijanska, ruska, bolgarska, čilska in španska pe-sem, na koncu pa bo vedno naš »Na juris«, ki bo zaključil vsak naš koncert.

Duša in motor vsega tega je naš vrli zborovodja, prof. Oskar Kjuder, ki neumorno in zvesto služi naši stvari, ustvarja, piše, govori in uči. Želim ti, dragi Oskar, da bi še naprej ostal naš učitelj in mentor, osrednja, za-rišna točka med nami, da bi nas vodil in učil, prenašal na naše ljudi lepoto in plemenitost partizanske pesmi. Ti, ki si okusil lepe in težke ure borbenih dni! (v Drvarju).

Z nedeljskim nastopom v Beneški Sloveniji smo zaključili naša gostovanja v tej sezoni. V nedeljo smo peli v Subidu, v čedaskem okraju, v gorski vasi 730 m nad dolinami. Pred tridesetimi leti se je pognala nacifasistična zver proti mali vasi Subidu v občini Ah-ten. Požar je uničil vso vas. Ven-dar s tem niso mogli upogniti pre-bivalstva, ki je nadaljevalo z bor-bo in še naprej podpiralo odpor-niško gibanje (tako piše Novi Ma-tajur v zadnji številki).

V avtobusih je bilo vroče, živo-srebrni stolpec na termometru je kazal 36 stopinj. Pa smo le vzdr-žali, čeprav je zadnji del poti bil zelo mučen. Vzpeljali smo se vi-soko po ozki cesti z nevarnimi se-rpentinami. Subid je kakor lasto-vice gnezdo pripel na visokem po-bočju. Pel smo v prijetni senci vaškega trga pred tisočglovo mno-žico, zraven cerkve, na katere pro-čelju so vaščani vzdali marmo-rnato ploščo, posvečeno 14 padlim partizanom. Ob vrnitvi smo se u-stavili v Brišičkih, kjer smo za-peli na praznik tiska pred večti-sočglovo množico, da bi tako izra-zili svoj protest zaradi krvavega atentata na vlak na progi Rim - Firenze.

Vseh naših nastopov se tudi re-dno udeležuje odlični igralec in re-citator Julij Guštin, ki na začetku vsakega programa nastopa s pri-lo-žnico.

M. P.

(Nadaljevanje na 6. strani)

ŠE NEKAJ MISLI O PULJSKEM FESTIVALU

To pot je spet bila najboljša slovenska filmska proizvodnja

Vrsta filmskih stvaritev iz vseh jugoslovanskih republik, razen makedonske - Poleg slovenskih filmov, zanimiva tudi »Parlog« in »Deps« - V pripravi je še nekaj novih filmov

(Naš dopisnik poroča)

PULJ, avgusta — Po mnenju večine marksistične kritike, ki je sledila letošnjemu festivalu v Canesu, je bil letos najboljši film jugoslovanskih režiserjev delo Dušana Makavejeva »Sweet Movie«.

Toda ta film je nastal kot franco-kanadska proizvodnja, tako da ni bil prikazan na letošnjem puljskem festivalu.

Med filmi, ki so letos nastopali v Pulju, bomo nekaj več povedali o tistih štirih, ki so se nam zde-li najbolj uspešni: oba filma ljub-ljanskega Viba - film (Srba Pa-velovića »Let mrtve ptič« in ve-terana Stiglica »Pastirci«), film novosadske Neoplante (Vičkov »Parlog« in zagrebškega Jadrana (Vrdoljakov »Deps«). To je morda prvič od časa Babičeve »Veseličice«, Stigliceve »Balade o trobenti in oblaku« teh Hladniko-vih »Ples v dežju« in »Pešeni grad« (torej od obdobja 1960-62, ko je bila slovenska proizvodnja v jugoslovanskem filmu avantgard-na), ko je slovenska proizvodnja očitno najboljša. Upamo, da se bo stanje ohranilo: za prihodnjo se-zono se nam obetata filma Matja-ža Klopčiča »Strah« in Stiglica »Zgodba o dobrih ljudeh«, poleg Ljubicevega celovečernega prve-nca »Čudoviti prah«, Ranslovega »Pomladnega vetra« in »Srbi Dju-ra Djakovića« v režiji Srbi Dju-slava Jokića.

Morda bo kak bralec presene-čen, ker smo o Pavlovičevem fil-mu že pisali in ne prav pozitivno. To se pač od časa do časa zgodi - zakemu kritiki, da s po-novnim gledanjem filma odkrije-ne le nove prvine, ampak tudi dru-gačne odnose stari prikazujejo v drugem luči. Nekaj misli, ki smo jih tedaj izrazili, je bilo točnih, da se nekatere stvari prikazujejo v drugem luči. Nekaj misli, ki smo jih tedaj izrazili, je bilo točnih, da se nekatere stvari prikazujejo v drugem luči. Nekaj misli, ki smo jih tedaj izrazili, je bilo točnih, da se nekatere stvari prikazujejo v drugem luči.

Med najzanimivejše filme bomo nazadnje pravičili še Antona Vr-doljaka »Deps«, prikaz mladice, ki je izločen iz družbe kot kri-minalec in ki se mu v navidezno optimističnem koncu predlaga iz-boljšanje, a ne kakršnega bi sam hotel. Vrdoljak, bivši igralec, ki deluje kot režiser zelo instinkti-ven, je ustvaril še nekaj zanimivih filmov, njegovo prejšnje delo je

storklje v televizorjih. A tudi po-vratek brata iz tujine še ni pome-nil nič novega. Kajti sprememba, ki jo zahteva film, sega v člove-ške globine. Tudi prizor, ki nas je prvič motil, tisti, v katerem mladinci zasledujejo gola dekleta, se nam prikaže v drugi luči, kot edini poskus igrive erotike v real-nosti, ki jo povezuje s smrtjo in to ki smrt sprejema s tisto »na-ravno« hladnostjo, s katero mla-dence zapre oči komaj umrlemu starcu.

Čeprav na drugem področju, je prav tako dvoumen drug sloven-ski film, Franceti Stiglica »Pa-stirci«, po povesti Franceta Beu-čevića, po pogled čisti mladini-ka. Na prvi pogled čisti mladini-ki film v naravnem miljeju, ki nas spominja na razpadle. A s tem je Stiglic še pogledil drugo (plato ne tragedijo, ki se razvija v notranjosti treh otrok, dveh fan-rov in dekleta. Ko je šlo za od-rasle, smo imeli tak trikotnik že v mnogih filmih. Toda tu so pro-tagonisti otroci, tako da ostane e-rotični aspekt potencialen, a ni-hovo doživeti ostane na koncu nereseno, pustilo bo sledi ne le v »abstraktni« prihodnosti protago-nistov, ampak predvsem v gledal-cu samem; to, kar gledamo na platnu, je otroštvo nas samih.

Vojvodinsko podjetje Neoplanta-film je prikazalo prvenec že u-veljavljenega dokumentarista Ka-rolja Vičika. Film je govorjen pol v srbohrvaški pol v madžaršči-ni, že predlaskim smo gledali v Pulju film o madžarski manjšini Tuka Bobića »Breme (Treher)«, toda tokrat je avtor sam pripad-nik narodne manjšine, tako da je film že zaradi tega pomemben. Po našem mnenju gre za delo, ki se bolj približuje madžarski kot jugoslovanski kinematografiji glede atmosfere same. Ta prikaz zapuščanja zemlje in prekopa mladega artoria, ki precej obeta.

Med najzanimivejše filme bomo nazadnje pravičili še Antona Vr-doljaka »Deps«, prikaz mladice, ki je izločen iz družbe kot kri-minalec in ki se mu v navidezno optimističnem koncu predlaga iz-boljšanje, a ne kakršnega bi sam hotel. Vrdoljak, bivši igralec, ki deluje kot režiser zelo instinkti-ven, je ustvaril še nekaj zanimivih filmov, njegovo prejšnje delo je

bil manj konvencionalen partizan-ski film »U gori raste zelen bor«, V »Depsu« sta odlična protagoni-sta Bekim Fehmiu in Milena Dra-vić. Vrednost tega filma cenim tudi v primerjavi z drugim filmom, ki prikazuje »izločenec«: Dragoslava Lazića »Košava« (pro-izvodnja FRZ Beograd). Avtor znanega »Tople godne« je tu pre-površil; kljub koki lepi sekven-cam (npr. ko se v ozadju protago-nistov na barki vrača kamion de-lavcev z zastavo) je film vezan na način pripovedi klisejskega »neorealizma«; z razliko od lepa-ga konca v »Depsu« je tu najbolj reven prav konec, ko protagoni-sta pri povratku z avtom vozita mimo hiš v gradnji, ki označuje-jo »boljšo prihodnost«.

Le nekaj besed o neuradnih ma-nifestacijah: poleg akademije, po-svečene dokumentar-stu žiki Risti-ću, so bili no sporedu izbori pio-nirskih in amaterskih filmov ter srečanje z akademijami za gleda-lišče, film in televizijo.

Nazadnje bi še radi na kratko pregledali letošnjo proizvodnjo po republikah in podjetjih. Srbska proizvodnja, ki je bila leta nazaj najbogatejša, je bila letos najbolj okrnjena in najbolj pogojena od »črnebelega vala«. Boli znani re-žiserji niso delovali: Pavlović je smel v Sloveniji, Makavejev v Franciji, Petrović, Djordjević in drugi pa so bili neaktivni. Za pri-hodnjo sezono nam podjetje FRZ obeča nov film Purše Djordjevi-ća, Dinav - film pa (poleg običaj-nih dobrih kratkih filmov) končno spet celovečerni proizvod, ki je pr-venec odličnega dokumentarista Vlatka Gilića. Pričakuemo dobre filme tudi od Avale - filma in od novega podjetja Telefilm.

Autonoma republika Vojvodina s podjetjem Neoplanta - film ohranja dober nivo in nam obeta zani-mivo srednjemetražni film Prosla-va Marića. Želim si, da bi to podjetje ne prelomilo s preteklost-jo in da bo spet ustvarilo nekate-ra dela kot prejšnja leta. Priča-kujemo tudi povratek k režiji že-limiru Žilnika in Miroslava An-tića.

Autonoma republika Kosmet je letos prikazal film Predraga Go-lubovića »Črveni udar«. Makedonska hika Vardar - film letos ni bila zastopana, za prihod-njo sezono a napoveduje nov film Kirila Cenevskega.

Bosna - Hercegovina se je letos pojavila le z dvema komedijama: poletja Bosna - film: Nikole Sto-janovića »Polenov prah« nas pre-več spominja na kak italijanski Samperjev film (zabaven je le kak prizor, npr. tisti, v katerem se mladi »filmski ustvarjalec« i-gračka z montažo, kar nas spomi-nja na resnične dogodke), Mirze Idrizovića »Pjegava djevojka« pa temelji le na čudoviti igri Milene Dravić. Studio - film iz Sarajeva ni prikazal filmov. Režiserja Ba-ta Cengić in Bora Drašković sta bila neaktivna.

Črna gora je po letu premora zopet nastopila s koprodukcijo s So-vjetsko zvezo, Šarunovičev »Sat-bojs«.

Hrvaška proizvodnja (ki vsebuje tudi odlično animirano in sploh

kratkometržno proizvodnjo Za-greb - filma) je še vedno na do-brem nivoju: dober Vrdoljakov »Deps«, spreten mladinski Gluše-vicev film »Kapetan Mikula mali« in »avantgardni« prvenec Rajka Grlića »Kud puklo da puklo«, ki nas je le ponekod prepračil (za-gračka z montažo, kar nas spomi-nja na resnične dogodke), Mirze Idrizovića »Pjegava djevojka« pa temelji le na čudoviti igri Milene Dravić. Studio - film iz Sarajeva ni prikazal filmov. Režiserja Ba-ta Cengić in Bora Drašković sta bila neaktivna.

Črna gora je po letu premora zopet nastopila s koprodukcijo s So-vjetsko zvezo, Šarunovičev »Sat-bojs«.

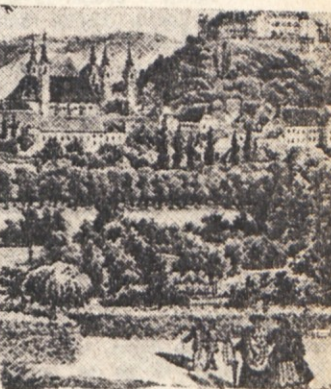
Hrvaška proizvodnja (ki vsebuje tudi odlično animirano in sploh

Sergij Grmek

(Nadaljevanje na 6. strani)

Rebula in Pahor v madžarskem prevodu

A SZLOVEN IRODALOM KI-STOKRE je naslov bogate in obsežne antologije slovenskega slovstva, ki je izšla v začetku letošnjega leta (z letnico 1973) v Budimpešti. Knjigo je uredil in spremne besede k vsakemu predstavljenemu avtorju napi-sal literarni zgodovinar Stanko Janež. Knjiga predstavlja slo-vensko slovstvo v vsem svojem časovnem in žanrskem razpo-nu: od ljudske poezije in proze do Brziških spomenikov, od Trubarja do prve povojne ge-

Naslovna stran na ovitku knjige »A szloven irodalom kistüke«

neracije slovenskih literarnih u-stvarjalcev. Poseben poudarek je na liriki, prozi in dramati-ki tega stoletja, saj so gotovo ta dela poprečnemu tujemu bra-lcu bližja in lažje doumljiva. V antologiji, ki prinaša tudi šte-tilne grafične portrete in sli-kovni material o naši literaturi in njenih ustvarjalcih, sta pred-stavljena tudi tržaška pisatelja Boris Pahor in Alojz Rebula: prvi s prevodom Peplinate ku-pole, drugi pa z lirčno prozo Sreča. Prevodel ju je Ferenc Tóth.

Madžarska antologija, ki bo gotovo prispevala k boljšemu poznavanju med obema nardo-ma in bo, upamo, tudi spodbu-dila še bolj temeljito prevodno dejavnost Madžarov, ima sku-pele slikovni priloge 820 strani, izdala jo je založba Európa Könyvkiadó v nakladi 3000 izvodov.

Pisateljsko srečanje v Piranu

Tradicionalno Mednarodno pi-sateljsko srečanje v Piranu - Portorožu, ki ga letos že sed-mič zapovrsti s uspehom pri-rejata Društvo slovenskih pi-sateljev in Slovenski center PEN, bo letos od 1. do 5. oktobra. Upletni literarni ustvarjalci, ki se vsako leto radi odzovejo na vabilo svojih slovenskih kole-gov, bodo letos razpravljali o treh zanimivih in aktualnih te-mah: Pisatelj v protislovju so-dobne civilizacije, Teorija hu-manizma in praksa teorija v sodobnem svetu in Mladi med apatijo in revoltom. Poleg o-krogih mis predvideva letošnje srečanje tudi že običajne lite-rarne nastope po šolah in v gle-dališču Tartini v Piranu, sesta-nek z založniki in ogled zani-mivosti Slovenskega primorja.

Štatenbersko srečanje

Vsakoletno srečanje sloven-skih pisateljev in pesnikov v gradu Štatenberg pri Makolah na Štajerskem bo letos od 5. do 8. septembra. Organizira ga pododbor Društva slovenskih pi-sateljev v Mariboru. Letošnje razprave v razkošnem zelenilu štajerskega gričevja in med mo-gočimi zidovi starega gradu se bodo osredotočile na temo Humor in satira v slovenski književnosti. Tema je posreče-no izbrana, saj bi bilo prepo-trebno, da bi ta literarni žanr, oziroma ta slovenistični pri-jem med Slovenci bolj poudarili in mu pomagali do veljave: tudi z odkrivanjem starega ljudske-ka in umetnega humorja in sa-tire med Slovenci, ki glede te-ga le nismo tako gluhi. O-bičajno se Štatenberskega sre-čanja udeležijo tudi slovenski literati iz Italije in Avstrije.

Nagrada F. Vecchietu za grafiko

Prejšnje nedeljo so v furlan-skem mestecu Maiano, kjer so vsako leto večje kulturne pri-reditve, podelili nagrade za u-deležence likovnega natečaja Premio Maiano 74. Z zadovolj-stvom beležimo, da je prvo na-grado za grafiko prejel mladi tržaški slikar Franc Vecchiet, ki je med številnimi udeleženci natečaja, samo za grafiko jih je bilo preko dvesto, potrdil vi-soko raven slovenske likovne ustvarjalnosti v Trstu.

Likovni anale v Poreču

V Poreču so odprli tradicio-nalni 14. likovni anale, na ka-terem letos razstavlja 30 u-metnikov iz Jugoslavije in 21 iz Brazilije. Doslej so na te razstavi sodelovali umetniki iz Francije, Španije, Italije, Madžarske, Poljske in Av-strije, letos na prikriat raz-stopajo južnoameriški umet-niki.

Prizor iz slovenskega celovečernega filma »Pastirci«

horoskop horoskop horoskop horoskop horoskop

OVEN (od 21. 3. do 20. 4.) Potem ko si boste dobro izprali vest, se bo vse resilo na najboljši način. Skušajte živeti zmerno: vaše ekonomsko stanje je namreč precej šibko. Izpolnite vse tiste obljube, ki ste jih bili pred kratkim dali, v nasprotnem primeru se stvari ne bodo dobro razvijale za vas. Zdravje odlično.

BIK (od 21. 4. do 20. 5.) V svojem nastopanju bodite bolj do sledni in odlični, če se ne boste dobro uveljavili v okolju, ki ste se v njem znašli. Bodite bolj previdni v izražanju svojih mnenj, še bolj pa, ko imate kaj napisati. Potrebna bo precejšnja previdnost, da bi se spet ne znašli v zmagi. Ne pijte mrzlih pijač.

DVOJKA (od 21. 5. do 22. 6.) Uporabili boste vse svoje energije za doseg cilja, vendar se bo to izplačalo, ker bo žetev bogata. Odločitev, ki jo boste sprejeli, je zelo dobra, so pa nekatere druge, ki so še boljše. Posvetite se z osebam, ki imajo več izkušenj od vas. Kar se pa zdravlja tiče, bodite brez skrbi.

VELJAVEN OD 11. DO 17. AVGUSTA 1974

RAK (od 23. 6. do 22. 7.) Oprite se na svoj razum in nemudoma prekinite vse zveze z nekom, ki je pokazal, da ni vreden vašega zaupanja. S pogumom, ki ga kažete v svoji dejavnosti, ste na najboljši poti, da dosežete odlične uspehe. Udeležili se boste družabne prireditve, ki vam bo ostala v prijetnem spominu.

LEV (od 23. 7. do 22. 8.) Še dokaj spretne boste krmarili in si tudi z zvižnostjo pomagali, tako da se boste ognili vsem nevarnostim, ki vam bodo grozile. Skušajte si pomagati tudi s pomočjo drugih in vaša igra bo dobljena. Zavedajte se, da je trenutno za va diplomatičnost najzanesljivejša in najkoristnejša pot.

DEVICA (od 23. 8. do 22. 9.) Polni boste pobud in delovne prizadevnosti, dnevi vam bodo potekali naglo in z dokajšnjimi uspehi, zahvaljujoč vašemu pogumu in poštenosti. Podali se boste na neko potovanje, vendar bodite na njem previdni, da bi se preveč ne utrudili.

TEHTNICA (od 23. 9. do 23. 10.) Skušajte ohraniti svoje navdušenje znotraj razumnih meja, ker bi sicer to skušal kdo sebično izkoristiti. Tudi v pogledu svoje širokosti bodite bolj previdni, ne obljubljajte tega, česar ne morete izpolniti. Obnovljeno zdravje vam bo povrnilo vse, kar ste doslej v teku boleznih izgubili.

SKORPIJON (od 24. 10. do 22. 11.) Vsekar posvetite večjo pozornost svojemu telesnemu blagostanju, zato bodite zmerni tako v pogledu jedaja kot pijače. Teden bo zelo primeren za sklepanje novih poznanstev in prijateljstev. Seznanili se boste z neko izredno simpatično osebo.

STRELEC (od 23. 11. do 20. 12.) Brzdajte nekoliko svojo ljubost, onemem bodite zmerniše v pogledu svoje odkritosti, če vam je kaj do miru in osebnega zadovoljstva. Poslovne zadeve se bodo navede ugodno razvijale, tako da boste sprito tega lahko dosegli vse koristi.

KOZOROG (od 21. 12. do 20. 1.) V pogledu neke poslovne zadeve bo potrebno uporabiti določeno diplomatičnost, če boste, da bi se kdo grdo ne poigral z vami. Ni malo ljudi v vašem okolju, ki vas ogrožajo s svojo nevednostjo. Srečanje s starim prijateljem, ki ga že vrsto let niste videli. S svojim zdravjem boste prav zadovoljni.

VODNAR (od 21. 1. do 19. 2.) Zelo hvalni boste prijatelji, ki vam je pred časom dal odlični nasvet. S posrečenim ukrepom boste opravili z nekaterimi svojimi poslovnimi nasprotniki. Nove pobude na finančnem področju. Našli boste pot do rešitve delikatnega vprašanja, ki vas že nekaj časa muči.

RIBI (od 20. 2. do 20. 3.) Bodite strpni in potrpežljivi do neke plašne osebe, ki ne zna z besedami izraziti tega, kar ima v srcu. Prejeli boste neko važno sporočilo. Nenadoma boste odkrili, da nekdo od vas ni, kot bi moral biti. Denar, ki ste ga nekemu posodili, vam bo sedaj dvakrat povrnjen.

K brošuri o Rižarni

Uspešna pot Tržaškega partizanskega pevskega zbora

Razvoj zadrškega turizma

(Nadaljevanje s 5. strani)

taborišče, zakaj se v besedilu piše le o lagerjih. Represijo bi bilo treba nadomestiti z besedo priganjanje. Na osvobodilnih področjih se niso osnovali vladni temveč oblastveni ali upravni odbori. Čisti me, da ni našel prevajalca za slovensko vas Bregovna (stran 31) izvirno ime Breginj. Najhuje pa je, da je ostal prevajalec ves čas vklejen v italijansko sintakso, prevajal skoraj besedo za besedo in tako napravil težko težko razumljiv. Mestoma sem se moral zateči k italijanskemu originalu, če sem hotel razumeti smisel dolgih stavkov. Omenim naj še v slovenski napačno uporabljeni prihodnji čas, ki naravnost odbija. Primer: Po letu 1943 bo Curie osvojel »Mladinsko fronto«. Padel bo v Milano pod strel fašistične policije (stran 4); Josip Verginella, ki bo postal partizanski poveljnik v Lombaradiji in ga bodo ubili fašisti (stran 6); Guelgujo »do Badogliova vlada... izročila v varstvo Mussolinija... (stran 15) Gaetano Colotto se bo po 8. septembru priključil nacistični SS (stran 16). »Odpornišk gibanje se bo razširilo do take mere... (stran 20) itd. itd.

Neobhodno bo potrebno, da se v bodoče pobudniki prevodov raznih razprav zatečejo po pomoč k lektorjem, ki bodo dali prevodov slovensko jezikovno obliko.

(Nadaljevanje s 5. strani)

žnosti pesmi ter tako ustvarja pri poslušalcih ustrezno razpoloženje, jih pripravlja na to, da se lepše doživljajo partizanske pesmi. Tudi vnaprej bo recitator Guštin odpiral naše koncerte. Pred nami je cela vrsta gostovanj. Septembra bo naš zbor gostil občino Firenze. Peli bomo na velikem slavu ob 30. obletnici osvoboditve mesta. Na tak praznik so povabljeni številne delegacije iz inozemstva. Vabilo, ki smo ga prejeli, je potekalo laskavo in priznanje za naš zbor, saj bomo peli v velikem mestu pred predstavniki iz mnogih dežel.

8. septembra bomo nastopili v Brkinih, in sicer na Tatrach ob 30. obletnici Brkinskega odreda. Prav je, da se ob tej priložnosti spomnimo hbrabih ljudi tega kraja, ki so se takrat postavili po robu našemu najbolj zakletemu sovražniku. Nato bomo zapeli na važnem, zgodovinskem mestu pri Sv. Ivanu, tam, kjer je počila fašistična bomba pred slovensko šolo. Pokazati je treba, da smo tu! Tudi v Sovodnjah pri Gorici bomo imeli koncert, in sicer ob priložnosti 50. obletnice športnih društev v zamejstvu. In, končno, bomo 23. in 24. novembra nastopili s popolnoma novim programom moderne koncepcije prikazovanja odprniškega gibanja v Kulturnem domu. Ob tej priložnosti bo izšla brošura, ki bo prikazala naše delovanje. Ne smemo pozabiti, da imamo medtem v spisku nastope po tovarnah, da ne bi zanemarili naših delavcev. Vabil za gostovanje je mnogo, a, žal, povsod ne moremo, ker moramo imeti tudi čas za vaje. Gostovanja so naporna in naš zbor je zbor delavcev, ki morajo skrbeti, da se v ponedeljek na delu, tudi če imamo v nedeljo gostovanje. Marsikatera izgubljena ura pri gostovanju, se v ponedeljek pri delu masčuje.

Naš zbor je poslušalo nad 700 tisoč poslušalcev, in to na neposrednih nastopih na RTV oddaji za Jugoslavijo in TV oddaji na omrežju Koper. Menim, da je partizanska pesem bila z našim zborom zelo popularizirana.

Pevci »delavci« so zelo navezani na zbor in na dogajanja v njem. Zvesto sledijo navodilom vodstva in so predani partizanskim idealom. Poleg starejših pevcev so tudi mladi fantje, ki naj bi nadaljevali naše partizanske tradicije in skrbeli da ne ugasne spomin te svetle dobe v zgodovini slovenskega naroda.

CIRIL GALE:

OBROČ SMRTI

PRESENEČENJE JE BIL POPOPNO...

LE MALO NEMCEV SE JE ŽATELO V STAVBO...

TUDI S TEMI SO PARTIZANI KMALU OPRAVILI...

Emil Frelih:

V TAJGI SIBIRSKIH BREZ

POTOPIS

22.

Preveč nenavadne lepote smo se naučili, da bi mogle našo zbrano podzivitveni motiti: prozalne besede. Tudi beseda vzhitčenja nad lepoto tajge je bila v tistem trenutku prestro-mašna za bogato doživljanje, ki smo ga se toplega nosili v sebi.

CUDOVITOST POLETA V BRATSK

Neizbrisna mi bo ostala doživljena lepota tajge, kot mi bo za vedno ostal v spominu polet v Bratsk. Komaj smo se z malim »komarjem« dvignili z Irkutskega letališča in za- okrožili nad mestom v severozahodno smer, smo se, po preletu nekaj njiv in polj, znašli v neizogibnih kopenskih obla- kov. Izpod njih je še nekajkrat preblisnila svetlikačica se rečna gladina Angare, dokler niso tudi nje popolnoma za- grnili nenadoma nagrmadeni podoči se oblaki. A ne za dol- go. Popoldansko sonce je kmalu razpršilo njih sivo gmoto in s svojo slepljivo bliscavo preplavilo notranji trup letala. Ja- snina je nenadoma zaobjela tudi zemljo pod nami. Nizki let lahkega malega jeklenekega ptica nam je radodarno omogočil ogled širne tajge s ptičje perspektive. Pogled na temne go- zdove in močvirno reko Angaro z njenimi razvejanimi roka- zdovi je zares čudovit iz zračnih višav: kot bi leteli nad ši- ro zeleno preprogo, ki jo plastično tko goste krošnje dreves,

Radio V

NEDELJA, 11. AVGUSTA 1974

ITALIJANSKA TELEVIZIJA PRVI KANAL

11.00 Maša

18.15 PROGRAM ZA MLADINO

19.00 UFO

19.00 Četrta epizoda

19.15 Profesor Boletar

19.35 Risanka

19.35 Napoved programa za prihodnje dni

19.35 SPORTNI DNEVNIK

20.00 DNEVNIK

20.30 LUCIEN LEUWEN

21.35 Športna nedelja

22.35 Shadokove dogodivščine — Risanka Jacquesa Rouxela

23.00 DNEVNIK

DRUGI KANAL

20.30 DNEVNIK

21.00 Glasbena oddaja: »Una voce«

21.00 CLAUDIO VILLA

22.00 Kulturne aktualnosti

22.45 NAPOVED PROGRAMA ZA PRIHODNJE DNI

JUGOSLOVANSKA TELEVIZIJA

10.20 W. S. Reymont: KMETIJE

12.05 Poljska TV nadaljevanje

13.00 Otroška matineja

13.00 DNEVNIK

16.15 Naši zbori

17.15 Pred začetkom nogometnega prvenstva

17.45 Mednarodni rokometni turnir

19.05 DNEVNIK

19.10 RUMENO NEBO

21.00 Celovečerni film, ki ga je režiral William A. Wellman 1949.

21.00 DNEVNIK

21.20 Tedenski zunanje politični komentar

21.30 Znamenite pustolovščine

21.30 RAKOCZI

22.25 Četrta zgodba TV nadaljevanje

23.00 Rodila se je država

23.00 GVINEJA - BISSAO — Dokumentarna oddaja

23.00 Športni pregled

23.35 DNEVNIK

KOPRSKA BARVNA TELEVIZIJA

20.45 Otroški kotiček — Risanke

22.15 KANAL 27

22.15 Pregled tedenskega programa

21.30 NEVARNO PREČKANJE

21.30 Film, ki ga je režiral Joseph Newman

23.00 Mednarodni festival jazza »Ljubljana 74«

TRST A

8.15, 13.15, 14.15, 20.15 Poročila;

8.05 Slovenski motivi; 8.30 Kmetijska oddaja; 9.00 Maša; 9.45 Ludwig van Beethoven; 11.15 Mladinska o- dder; 12.00 Nabožna oddaja; 12.30 Staro in novo v zabavni skladbi; 13.00 Karakteristični ansambli; 13.30 Glasba po željah; 14.45 »Mrtvi ne plačujejo davkov«; 17.45 Plesna glasba; 18.30 Nedeljski koncert; 20.00 Sport; 20.30 Sedem dni v svetu; 22.00 Nedelja v športu; 22.20 Pesmi za vse.

II. PROGRAM

7.30, 8.30, 13.30, 17.25, 19.30 Po- ročila; 7.40 Pevci lahke glasbe; 8.40 Plošče; 9.35 Veliki variete; 11.00 »El giocene« - zabavna od- daja; 12.00 Program z A. Giuffrè- jem; 13.00 Kviz narobe; 13.35 »Alto gradimento«; 14.00 Govor bo o klavirju; 14.30 Plošče; 15.00 Preizkušajo se diletanti.

III. PROGRAM

8.25 Koncert za začetek; 10.00 Simf. koncert; 11.30 Glasba za orgle; 12.10 Sencska glasba; 13.00 Wagner, Rachmaninov in Roussel; 14.00 Folklor; 14.30 Operne sklad- be; 15.30 Radijska priredba; 17.00 Komorni koncert; 17.30 Skladbe resne glasbe; 18.00 Literarna od- daja; 19.15 Večerni koncert; 20.15 Preteklost in sedanjost; 20.45 Poe- zija v svetu; 21.30 Klub poslušav- cev; 22.40 Glasba izven programa.

SLOVENIJA

8.00, 9.00, 10.00, 12.00, 15.00, 18.00, 23.00 Poročila; 7.00 Jutra- nja kronika; 7.50 Danes za vse; 8.30 Za kmetijske proizvajalce; 9.05 Igra za otroke; 10.05 Še pom- nite tovariši; 11.05 Koncert; 12.20 Naši poslušalci čestitajo; 14.15-14.30 Zabavna glasba; 15.05 Humoreska tedna; 16.10 Nedeljska reportaža; 16.30 Operne melodije; 17.00 Ra- dijska igra; 18.05 Športno popol- dne 20.00 Lahko noč, otroci!; 20.15 Glasbene razglednice; 21.00 V nedeljo zvečer; 23.20 Jazz; 00.05 Literarni nokturno.

JUGOSLOVANSKA TELEVIZIJA OD 13. DO 17. AVGUSTA 1974

TOREK, 13. avgusta

19.10 Obzornik; 19.25 Pet pedi: Skofja loka; 19.45 Risanka; 19.55 Mozaik; 20.00 Za boljše zdravje; 20.20 Igre - baletna oddaja; 20.45 Risanka; 20.50 Cirkus; 21.00 Dnev- nik; 21.25 Propagandna oddaja; 21.35 Mi brigadirji dokumentar- na oddaja; 22.05 M. de la Rosh; Whiteoaki z Jalne; 22.55 Dnev- nik.

KOPRSKA BARVNA TV

21.00 Otroški kotiček - Risanke; 21.25 Dnevnik; 21.30 Dogodivščine; Takla Makana; 23.00 Sahara - do- kumentarna oddaja.

SREDA, 14. avgusta

19.10 Obzornik; 19.25 Družina Smola, serijski film; 20.00 Glasbe- ne minute; 20.20 Graničarji: re- portaža; 20.45 Barvna risanka; 20.50 Cirkus; 21.15 Lažnivec Bil- ly - film; 21.30 Dnevnik.

KOPRSKA BARVNA TV

21.00 Otroški kotiček - Risanke; 21.15 Dnevnik; 21.30 Let snežne gosi - film; 22.20 Gostje sloven- ske pevecke.

ČETRTEK, 15. avgusta

19.15 Obzornik; 19.30 Svet v voj- ni - serijski film; 20.20 Billy Gray - glasbena oddaja; 20.45 Cirkus; 21.00 Dnevnik; 21.30 Kam in kako na odhiti; 21.40 J. Mach; Mavri- ca; 22.20 Odiseja miru: Še ni ta- ko dolgo; 21.50 Glasbeni noktur- no; 23.05 Dnevnik.

KOPRSKA BARVNA TV

21.00 Otroški kotiček; 21.15 Dnev- nik; 21.30 Registrski urad - dra- matiziran roman; 22.35 Naši zbo- ri; 23.10 Zabavna oddaja.

SOBOTA, 17. avgusta

17.15 Legenda o divjem lovcu; 18.15 Obzornik; 18.25 Nogomet: Vojvodina - Hajduk; 20.15 Kaj počnemo ob nedeljah; 20.45 Ri- sanka; 21.00 Dnevnik; 21.25 Teden- ski notranje politični komentar; 21.40 Zabava vsa Julie Andrews; 22.35 Colombo - serijski film; 23.45 Dnevnik.

KOPRSKA BARVNA TV

18.00 Nogometna tekma: Vojvo- dina - Hajduk; 20.45 Mirna noč - film; 21.30 Ubijalec - film; 22.20 Zabavno - glasbena oddaja; 23.30 Nastopa Ridolini.

17.15 Legenda o divjem lovcu; 18.15 Obzornik; 18.25 Nogomet: Vojvodina - Hajduk; 20.15 Kaj počnemo ob nedeljah; 20.45 Ri- sanka; 21.00 Dnevnik; 21.25 Teden- ski notranje politični komentar; 21.40 Zabava vsa Julie Andrews; 22.35 Colombo - serijski film; 23.45 Dnevnik.

KOPRSKA BARVNA TV

18.00 Nogometna tekma: Vojvo- dina - Hajduk; 20.45 Mirna noč - film; 21.30 Ubijalec - film; 22.20 Zabavno - glasbena oddaja; 23.30 Nastopa Ridolini.

videz množične povorke majhnih kanujev. Vzhitčni strmino na slikovito podobo pod seboj kot otroci, ko občudujemo pre- mikajoče se igračke. Na vse to pa sipa izpod razpotegnjenih nizkih oblakov pozno popoldansko sonce nekakšen žvepleno ru- men sijaj, katerega odleski na rečni gladini ostreje začrta temne hlode, ki se ostro silhueto odražajo na vodi. Od kod le se je nenadoma prikradlo toliko modre in vijoličaste barve, v kateri je polagoma tonila petrolejsko zelena tajga, iz katere se kot svinčniki ravna debela zamolkito svetilkala tanka de- bla brez?

Prelestna lepota! Carobna igra narave ...

Letalo se je počasi nagibalo vstran in poletati smo ni- že. V hribovitem področju so se pojavile izseke zelene jase in poti. Prekrižamo železniško progo, ki se od čezsibirske de- leznice na jugu odcepi proti severu. Ob strani zagledamo del enoličnih večnadstropnih zidanih blokov Bratska. Vendar se nam zdi celota, ki jo vidimo, premajhna, da bi bilo lahko me- sto z dvestot tisoč prebivalci. Nenadoma spet letimo nad vodo razvejane Angare, široko razlize v Bratsko morje. Pogled na močvirni jez največje elektrarne na svetu, ko nizko zaokrožimo nad njim, nas osupne. Enkratno! Hip zatem preletimo razpo- tognjeno naselbino enakomerno razvrščenih lesenih hiš in že letimo, nad krošnjami dreves. Lahkотно pristane letalo na be- tonski stezi, ki jo obdaja tajga. Na majhni, nizki letališki stav- bi, edini v tem gozdu, nas pozdravi napis: Bratsk.

Občutno mrzlo in vetrovno je. Skozi nizko razpotegnene nevihtne oblake še naprej prodira medla rumena svetloba, ki blede obarva mokro letališko ploščad. Ozračje, kot sem si ga bil v domišljiji približno predstavljal za poletje v bolj se- vernih predelih Sibirije, kjer vlada poveljna poletna tempera- tura med 10 in 20 stop. Celzija. Tokrat, konec avgusta, pa se poletje tod sprevrže že v jesen. To občutimo na lastni ko- ži. Veter vse kar dobro prepriha, ko se bližamo pritični le- talski zgradbi. Skodelica vročega ruskega čaja, bi se nam še

kako prilagela. Nekateri se navdušujejo bolj za vodko. Vendar moramo pohiteti.

Pred letališčem je že pripravljen avtobus, ki nas bo odpe- ljal v mesto. Nedaleč od avtobusa pritegne našo pozornost pro- vizorično zbit slavolet iz surove obtepanih deske različnega ta- jnega lesa v čast pionirjem bratske zemlje s ponosnim napi- som: Mi premagujemo Sibirijo.

Od letališča do mesta je nekaj več kot štirideset kilome- trov po asfaltirani cesti skozi tajgo visokih tankih brez. Prvi- krat v Sibiriji vidim na gostu skupaj gozdove smrek. Debla raznovrstnih dreves so izredno visoka. Zdi se mi, da je po- drast ob poseki za široko cesto značilne zadila in se mogla pri prodoru sonca v široki čisti deli mnogo više vzpeti proti ne- bu kot na cesto stisnjena v neprehočni temni tajgi. Kot smo se pred uro občudovali nepretrgane goste krošnje tajge iz zračne višave, tako jo opazujemo zdaj od deblih dreves in njihovih koreninah iz asfaltne ceste. Robova ceste prerašča visoka porjavla praprota z redkimi bilkami cvetice. Nekaj ko- rakov vstran, spet zagrinja gozd nedotaknjena zračna no- tranjost.

Nenadoma smo obstali ob spuščeni zapornici ob samot- ni železniški progi. Sivina se je spustila na zemljo, ko čaka- mo na vlak. Na stekla avtobusnih oken so spozlele kaplje dežja, znamenje severnosibirskega »poletja«. Moderna električ- na lokomotiva z značilnimi vagoni, kakršne smo videli že na glavni čezsibirski progi, švigne mimo nas v smeri Irkutsk. Garnitura vlaka z nekaj vagoni je lepa, čista in elegantna, kot nova. Na oknih so zavese, vsak vagon je salon.

Dež se je sprevrzel v ploho, ko smo nadaljevali pot. Na našo prošnjo je šofer zaustavil ob razmočeni kolovozni poti, po kateri so tekli proti nam v dežju moški in dvojce deklet. Premočeni in zadihani so se nam zahvaljevali, ljubeznivi fant pa je med naše sopotnike s hvalnim nasmevom razdelil svoj šopek pisanih gerber.

(Nadaljevanje sledi)

PLAVANJE

6. BALKANSKE IGRE

Odličen start Jugoslovčanov

«Plavi» vodijo s 103 točkami

Osvajali so kar osem kolajn: 4 zlate, 2 srebrni in 2 bronasti

Jugoslavija je odlično startala na šestih balkanskih igrah v plavanju in v skokih v vodo. Jugoslovanci so namreč že v prvem dnevu zbrali osem kolajn, od katerih kar štiri zlate.

«Plavi» vodijo tudi v skupni lestvici, saj imajo 103 točke in so pred Bolgarijo, ki jih ima 95. Naj omenimo, da je Jugoslavija na teh igrah osvojila že eno zlato kolajno na turnirju v vaterpolu, ki se je zaključil tri dni pred plavalnim prvenstvom.

Največje presenečenje je v jugoslovanskem taboru pripravil mladi splitski plavalec Miljenko Lolić, ki je na 100 m delfin premagal vse nasprotnike in je razen tega dosegel dober čas 1'05"0, kar je le nekaj sekund slabši od rekorda, ki ga je dosegel na 100 m delfin na EP. Sicer pa bo imela Efendićeva prav kmalu priložnost, da v kateri drugi disciplini izpolni normo za nastop na EP.

Prepričljivejša je bila zmagala Eve Majnarićeva na 200 m delfin, saj je zanesljivo zmagala pred Rumunko Grozovo.

Še eno zlato kolajno je Jugoslavija osvojila v Divjakom na 200 m prsno. V tej disciplini je bil Visnja Petković tretji, s čimer je priboril Jugoslovci še eno bronasto kolajno.

V ekipnih tekmovanjih so bili Jugoslovanci nekoliko slabši in so se morali zadovoljiti z dvema srebrnima kolajnoma.

IZIDI 1. DNE:

MOŠKI

100 m prosto
1. Georgiev (B) 53"8 (izenačen balkanski rekord), 2. Stojev (B) 55"4, 3. Lustig (J) 55"7, 4. Miklaus (R) 56"4, 5. Rudan (J) 56"7

200 m prsno
1. Divjak (J) 2'35"4, 2. Aldea (R) 2'37"4, 3. Dankakov (B) 2'38"7, 4. Pontalejer (B) 2'39"0, 5. Radovanović (J) 2'40"1

100 m delfin
1. Lolić (J) 1'05"6, 2. Dobroslavski (B) 1'01"3, 3. Dobrev (B) 1'01"4, 4. N. Miloš (J) 1'01"6

4 X 200 m prosto
1. Bolgarija 8'10"0, 2. Jugoslavija (Rudan, Edišić, P. Miloš, Linhart) 8'18"0, 3. Rumunija 8'25"0, 4. Turčija 9'13"3

ŽENSKE

100 m prosto
1. Efendić (J) 1'05"0, 2. Georgescu (R) 1'05"2, 3. Slavčeva (B) 1'05"8, 4. Aleksić (J) 1'06"3

200 m prsno
1. Hostescu (R) 2'52"3, 2. Georgescu (R) 2'54"8, 3. Petković (J) 2'57"2

100 m delfin
1. Majnarić (J) 1'08"5, 2. Groza (R) 1'09"0, 3. Bjelić (J) 1'10"1

4 X 100 m prosto
1. Romunija 4'25"4, 2. Jugoslavija (Aleksić, Karadžić, Bjelajac, Efendić) 4'26"2, 3. Bolgarija 4'32"3, 4. Turčija 4'59"4

KOLAJNE

	Z	S	B
Jugoslavija	4	2	3
Bolgarija	2	2	4
Romunija	2	4	1
Turčija	0	0	0

LESTVICA

1. Jugoslavija	103
2. Bolgarija	95
3. Romunija	92
4. Turčija	39

Ford ne samo politik, tudi aktiven športnik

WASHINGTON, 10. — Gerald Ford, ki je kot predsednik zamenjal v ZDA Richarda Nixona, ni samo priznan politik. Aktivno goji tudi šport: plavanje, golf in smučanje. Ko je bil Ford mlad je bil priznan igralec ameriškega «footballa» in bi lahko prestopil v profesionalne vrste. Raje pa je izbral študijsko kariero.

V ZDA, kjer je šport bistvena družbena komponenta, ugodno gledajo na Fordovo «športno aktivnost» in na njegovo športno bogato kariero. Ford namreč temeljito sledi treniranjem najznejšim športnim ameriškim panogam: bežbolu, footballu in košarki. Tudi zaradi tega, pravijo v ZDA, se bo Ford priljubil ameriški državljanu in predvsem mlademu Američanu.

Danilo Popivoda, član NK Olimpija je bil v minuli sezoni najboljši strellec prve JNL. Ljubljanski navijači si seveda obetajo, da bi Popivoda tudi letos ponovil uspeh

PO USPEHU V KANADI, KJER JE BIL DRUGI ZA KINSELLO

Veljko Rogošić, plavalni maratonec

čedalje preseneča, kljub 33 letom

V načrtu ima «maratonumir» v Suez in Hvar-Split

Pred dnevi je Veljko Rogošić na plavalnem maratonu na jezeru St. John v Kanadi osvojil drugo mesto za ameriškim plavalcem Johnom Kinsello. Proga je bila dolga 25 milj in profesionalni Kinsella je izboljšal tudi rekord proge s časom 7 ur 54 minut in 17 sekund. Sličan Rogošić pa je zaostal za zmagovalcem nekaj več kot 12 minut. Pred tem nastopom so Sličani privedli navdušen sprejem svetovnemu prvak v plavalnem maratonu Veljku Rogošiću, ko se je vrnil s četrto zaporedno zmago na svetovno prvenstvo v plavalnem maratonu na 32 km dolgi progi od Caprija do Neaplja. Trenutno se neumorni Sličani mudijo v Kanadi s svojimi trenerji Nikšo Tudorjem, ki ga bo spremljal še na treh maratonih po Kanadi in ZDA. Na teh tekmovanjih velja, kljub zadnjemu porazu, za prvega favorita.

Kdo je pravzaprav Veljko Rogošić? Trenutno je najbolj znan maratonec na svetu. Živi v Splitu,

doma pa je iz Kaštela. Po poklicu je inženir in oče dveh otrok. Ker je telesno precej masiven, je vsak njegov zaveselj «težak» najmanj 20 kilogramov. V eni minuti prežve preko sebe tovar, težak tisoč kilogramov. Če pa plava po sedem in več ur, pravi njegov trener Nikša Tudor, opravi tako delo, kot če bi premaknil kompozicijo 86 vagonov. Ko se je Rogošić pogovarjal z novinarjem «Politike» in mu pripovedoval o svoji težki poklicni panogi, mu je med drugim povedal naslednje: «Najpomnijo je, toda jaz sem Jugoslovčan in od veselja jokam, ko še oglasijo fanfare, ko zadoni naša himna in zavijra naša zastava na osrednjem drugu».

«To vsekakor drži, toda ne bodite smešni, ali ne razumete, jaz živim z morjem...» je odvrnil 33 letni Veljko.

Italijani mu pravijo, po štirih zaporednih zmagah na progi od Caprija do Neaplja, «plavalni stroj». Ko je tretjič zaporedoma zmagal na tej progi, je prvič dosegel v trajno last 6 kilogramov težak srebrni pokal. Neapeljčanom ni bilo žal, kajti lovorka je prišla v prave roke.

Plavalec pri treh letih

Star je bil komaj tri leta, ko je padel v morje in je pihala ledenomrzna burja. Ni znal plavati, toda vseeno se je rešil in prišel do obale. Ko mu je bilo komaj deset let, je preplaval progo od Lukšića do Coiva. Ko je njegov oče zvedel za ta podvig, ni bil preveč vesel. Zapri ga je namreč v hišo. Prišenege Veljka ni zaustavil niti hišni zapor. Od nekdaj je privlekel vrh in se spustil skozi okno v morje. To se je ponavljalo še in še. Minevala so leta. Nekoč se mu je zahotelo, da bi z jambora skočil v morje. Ta podvig bi ga lahko stal življenje, saj je pri skoku udaril v neki čoln. Po dolgotrajnem zdravljenju mu je dr. Čukelj svetoval, naj se vpiše v plavalni klub in naj tam redno trenira, da bo po-

polnoma okreval. Tako je Rogošić prišel v splitski Jadran. Najprej so ga zavrnili, ker je bil z osemnajstimi leti za plavanje občutno prestar. Klub temu so poskusili, ker se je dobro brestoval. Takoj so spoznali, da se v njem skriva nekaj izjemnega, pravi trener Tudor.

Veljko Rogošić je postal najboljši jugoslovanski plavalec. Sodeloval je na dveh olimpijskih igrah. V Rimu in v Tokiu. Pred rimskimi olimpijskimi igrami je zablistel na progi 1500 m, kot meteor. Po dolgih letih je napočil čas, da je moral mesto prepušiti mlajšim plavalcem. Pri plavalni zvezi pa so ga nekoliko prezgodaj odpisali glede na njegovo starost. On pa se s tem ni mogel sprijazniti. Tako se je leta 1969 odločil, da nastopi na plavalnem maratonu od Caprija do Neaplja.

«Po vsakem plavalnem maratonu zgubi na teži po pet in več kilogramov. Lahko je, pravi Rogošić, dokler plavaš v skupini. Toda potem, ko plavaš kilometre in kilometre sam na valovih, takrat je povsem drugače. Razen čolna s sodniki ni nikjer, nikogar. Pojavlja se strah, krčji. Zazdi se ti, kot da bi te nekdo rezal z nožem. Otrpne mi roka in plavam samo z eno. Pokajo mi kapilare in zaradi silnega napora tudi krvavim. Po sedem ur sem v vodi in o čem naj bi človek premišljeval, s kom se pogovarjal in spogledoval. Ne plavaš, ampak pluješ, tja daleč, kjer se v komaj opaznih obrisih pojavlja Neapelj. In če nimaš najboljših, potem je najbolje, da greš lovit rake.

Kdo pa plačuje njegova potovanja? Povsem sam. Če zmagam, lahko krije stroške z nagradami. Če je premagam, pa je na izgubi. Tveganje je, recepcije, toda po zadnjih uspehih se ne boji. Letos bo plaval še na «maratonumiru» v Suez, konec avgusta bo skušal plavati od Hvara do Splita. To bo v počastitev 30-letnice bivanja predsednika Tita na Visu in 30-letnice, odkar je Hajduk postal partizansko nogometno moštvo. Če mu bo poskus na tej progi uspel, bo dosegel tudi nov svetovni rekord v dolžini plavanja (36 kilometrov). Prihodnje leto pa bo skušal preplavati Rokavski preliv v enem dnevu v obeh smereh. Ta podvig ni zaenkrat še uspel nobenemu maratoncu. Splitski inženir je torej poln načrtov.

KOŠARKA

NA TURNEJI PO ZDA

V DRUGI TEKMI BOLJE, A PORAZ

Long Island - Evropa 96: 93, po podaljku

V drugem srečanju mladinske evropske košarkarske reprezentacije na turneji po ZDA so se Novoselovi varovanci spoprijeli z mladinsko selekcijo Long Islanda. Evropejci so v tej tekmi nedvomno bolje zaigrali in so se tako, vsaj zaradi prikazane igre, delno odvolžili za pekoč poraz proti New Yorku.

Evropski košarkarji so slabo začeli, saj so domačini po prvem polčasu vodili za 18 točk razlike. Obetala se je druga katastrofa na tej turneji. Tudi v tem srečanju so namreč Američani izkoristili svoje premoč v skokih pri lovljenju odbitih žog. Zmagal so bila Novoselova navodila, da bi Evropejci skrbneje zapirali prostor pod košem.

V drugem polčasu pa so se Evropejci že zdramili. Zaigrali so zaigrano in borbeno. V nekaj minutah so nadoknadili zamujeno. V ogromni hali je občinstvo ostalo brez besed. Domačini so namreč izgubili kar 18 točk prednosti. Zadnje minute igre so bile skoraj dramatične. Evropejci so namreč dohiteli Američane in tekma se je končala po dveh regularnih časih pri neodločenem stanju 86:86.

V podaljku so bili domačini le zanesljivejši in so tako zmagali s tremi točkami razlike. Kljub porazu, pa gre tokrat pohvaliti celotno vrsto Evrope, ki je dala vse od sebe, da bi že v drugi tekmi osvojila svojo prvo zmago. Moštvo se je torej uigralo in trener Novosel upa, da bo v naslednjih petih tekmah Evropa le zabeležila kakšno živ uspeh.

Evropejci bodo naslednje srečanje igrali v Washingtonu proti domači mladinski reprezentanci.

IZID

Long Island — Evropa 96:93 (86:86, 53:35)

LONG ISLAND: Debonis 5, Murray 14, Jar... 10, Morrison 7, Willett 15, Uzzi 14, Palma 12, Ivoro... 16, Cesare 3.

EVROPA: Žižić 15, Kropilak 10, Filba 4, Šakellariou 12, Nakić 2, Bosch 16, Knego 6, Rizzi 18, Kijewski 10.

POLETNI TURNIR

Ignis brez težav

PORTO S. GIORGIO, 10. — V prvem dnevu mednarodnega košarkarskega poletnega turnirja v Portu S. Giorgiju je Ignis brez težav odpravil poljsko reprezentanco z 78:58. Ignis je v tem srečanju igral z «drugim tujem» Američanom Yelvertonom, ki je bil tudi najboljši košarkar na igrišču.

V drugem srečanju je ameriška ekipa Nassau iz New Yorka visoko premagala Maxmobill iz Pesara (123:85). Po vsej verjetnosti bo za prvo mesto odločalo srečanje med Ignisom in Nassauom, ki sta na tem turnirju pokazala izredno izro.

KOLESARSTVO

MONTERONI, 10. — Po zadnjem treningu na dirkališču v Monteroniju je italijanska kolesarska zveza objavila seznam kolesarjev amaterjev, ki bodo nastopili na svetovnem prvenstvu. Reprezentanti so: Rossi, Marino, Fiorentini (hitrostna vožnja), Ferro (vožnja na 1 km), Ferro in Bagarello (tandem), Pizzoferrato in Masi (zasledovalna vožnja posameznikov), Pizzoferrato, Barone, Bisacchi, Porini in Candido (ekipna vožnja), Grifoni (ekipna vožnja), Fratarcangeli (rezerva).

Reprezentanca bo odpotovala v Kanado jutri. Z amaterji bodo odpotovali tudi profesionalci, ki so se v zadnjih dneh pripravljali tudi na dirkališču v Monteroniju. Profesional-

NOGOMET

Z OBISKA PRI NAŠIH NOGOMETAJŠIH

V VSEH OSMIH DRUŠTVIH PRIPRAVE V POLNEM TEKU

Tri ekipe bodo nastopale v 2. AL, pet pa v tretji ligi

Tudi za amaterske nogometaše se doba počitnic končuje. Nekateri ekipe so že začele s skupnimi pripravami, druge pa bodo začele v prihodnjih dneh. Medtem voditelji raznih klubov skrbijo za ojačenje svojih moštev. Vsi hočejo popraviti storjene napake, oziroma pomanjkljivosti, ki so prišle na dan v teku lanskega prvenstva. Od tih nogometni trg, kjer imajo voditelji možnost kupiti ali prodajati nogometaše. Letos je bila ta «kupoprodaja» amaterskih nogometašev nekoliko zavrtja. Cene nogometašev so izredno visoke. Govori se, da sta ne poprečni igralce 2. amaterske lige za eno leto posojila 100.000 lir. Ob koncu sezone pa seveda klub, ki je plačal nogometaša, mora tega vrniti matičnemu društvu. Za dobroga nogometaša 2. amaterske lige pa zahtevajo 1.000.000 lir in morda še več. Zato je povsem razumljivo, da morajo vsi voditelji trezno premisliti, preden naredijo kakršenkoli korak.

No, kaj pa se dogaja v naših no-

gometnih klubih? Zbrali smo nekaj novic in seveda tudi govorice.

BREG

Brežani bodo letos igrali v 3. AL in zato si ne delajo preglaavic za ojačenje moštva. Program društva je, da letos valorizira mlade sile. Brežani so začeli s pripravami 5. avgusta pod vodstvom novega trenerja Monda, ki je igral v raznih večjih klubih.

GAJA

Gaja se je letos prvič vpisala v prvenstvo 3. lige in si takoj zagotovila poštovnega trenerja Severina Kozina, ki je več let vodil Breg. Poleg mladini, ki bodo iz mladinskega moštva prestopili v člansko ekipo, bo Gaja dobila od Zarje Branka Grčiča, Rismondca, Veršo in verjetno Kalca. Od Primorja pa bodo prišli Sosić, Križmančič in Gojčić. Kozina bo začel s pripravami 19. avgusta na igrišču na Padričah. Prvo prijateljsko tekmo bo Gaja igrala 25. avgusta proti Muggesani.

OLIMPIJA

Do sedaj je bila Olimpija najbolj aktivna. Od Primorja je dobila kar 5 nogometašev in sicer Bežina, V. Bukavca, Žužica, Pertota in Miliča. Po vsej verjetnosti pa bosta prestopila k Olimpiji še vratar Darjo Kante in rezervni vratar Primorja Bukavec. Zagotovljeno je tudi, da bo za Olimpijo igral Del Bene, nekdanji igralec Primorja, ki je lansko leto igral pri Baxterju. Najboljšo potezo pa je Olimpija naredila, ko je poverila nalogo trenerja Silviu Vergineli, bivšemu igralcu Primorja in nato Vesne, Verginella se je lotil s pripravami 5. avgusta.

PRIMOREC

Bistvenih sprememb letos verjetno ne bo v trebinskem moštvu. V Trebčah seveda upajo, da jih bodo vključili v 2. AL, kot se te dni

širijo govorice. V tem primeru bi seveda treba pomisliti na okrepitev moštva, kjer bo po končani vojaški službi nastopil Mauro Kralj. Trener ekipe bo vedno Leonard Kralj, ki je začel s pripravami 4. avgusta.

PRIMORJE

Prosečani bodo popolnoma preuredili svoje vrste. Govori se o zvezi Batichu (Inter S S), branilcu Slugi (De Macori), Racetu (Breg), Del Biancu (Cremcaffa) in Nanutu (Olimpija). Poleg tega pa je Primorje oddalo Gabrija Husuja Ponzi, Bolch pa se je po enoletnem posojilu vrnil k Libertasu. Prosek, Za trenerja je bil potrjen Vata, ki bo začel s pripravami 12. avgusta na proseškem igrišču.

UNION

Nič novega še pri Podlonjercih, ki bodo začeli s pripravami 20. avgusta na stadionu 1. maj. Trener Ancona ne bo verjetno več treniral ekipe, katere vodstvo bo sprejela skupina nogometašev.

VESNA

Precej govoric, vendar še nobene novosti. Vesna mora odkupiti od Aurisine Bortolotija, ki je bil lani v Križu na posodo. Vesna je dobila tudi nekaj ponudb za Čaharjov, vendar bo Livij ostal v Križu. S skupnimi pripravami se bo Vesna pod potpisil trenerjem Renatom Koštu lotila 18. avgusta na domačem igrišču.

ZARJA

V bazovskih vrstah je precej skrbi zaradi prestopa treh, morda štirih igralcev h Gaji. Treba jih bo nadomestiti, trenutno pa ni na seznamu voditeljev Zarje še nobenega imena. Bazovski bodo pričeli s pripravami po 15. avgustu na domačem igrišču. Trener bo verjetno Scavuzzo, pomagal pa mu bo Turco, ki je lani že treniral Zarjo.

B. R.

Kaj, ko bi se navijačice sprehajale po nogometnem igrišču...

ŠAHOVSKA PANORAMA

V AMSTERDAMU IVKOV

Na velikem IBM turnirju v Amsterdamu je ponovno na prvem mestu Jugoslovčan. Veleojster Ivkov je zmagal skupaj s sovjetskim veleojstrom Vladimirom Tukmakovom in češkoslovanskim veleojstrom Vlastimirovom Janso. Tako je po lanskem veljemostu Albina Planinca, ki je na tem turnirju zmagal v izrednem slogu, jugoslovanski šah letos ponovno zablistel.

Do razpletja je prišlo v zadnjem kolu, ko je prekaljeni Geler premagal sonarodnjaka Tukmakova. Z remijem proti Kapianu, zadnjem na lestvici, si je Ivkov pravzaprav zapravlil možnost, da bi sam ostal na vrhu lestvice. Ivkov je ta remi sklenil že pred koncem turnirja, ker je moral odgovoriti v Manlio na svetovno mladinsko šahovsko prvenstvo v svojstvu sekundanta jugoslovanskega mojstra Slavoljuba Marjanovića.

Ivkov je bil prepričan, da ne bo zmagal na tem turnirju, zato se je tudi že vnaprej zadovoljil s remijem, ki mu je zagotavljalo mesto med tremi vodečimi. V svoji knjigi spominov «Kroz šahovski svet» je Ivkov med drugim zapisal: «V resnici bi bilo treba vzeti kot motto genialni parados bistriga Tartakoverja, ki pravi, da je v šahu najtežje zmagati dobljeno partijo...» V zvezi s tem je za Ivkova poučen tudi amsterdamski turnir!

Velimirovič je svojo plasman bistveno popravil v zadnjih partijah: skupaj z Gelerjem je zaostal za poldrug točko za vodečimi. Velimirovič je z zmago nad domačinom Reom prikrajšal nizozemsko mednarodno mojstra za osvojitve veleojsterskega naslova.

Planine je zaostal za prvimi za celotne točke.

MONTREAL — Na odprtem prvenstvu Kanade je jugoslovanski veleojster Ljubomir Ljubojević zanesljivo zmagal. V 12 partijah je osvojil 10 točk.

CHICAGO — Na prvenstvu ZDA je zmagal veleojster Walter Browne, ki je zaključil turnir brez poraza. V šestih srečanjih je zmagal, sedemkrat pa je podpisal remi. Turnirju je sodelovala 14 najmočnejših šahistov ZDA. Fischer seveda ni sodeloval, saj po osvojitvi naslova svetovnega šahovskega prvaka še ni javno nastopil na nobenem turnirju.

MANILA — Tu se že od začetka

tega meseca odvijata svetovno mladinsko šahovsko prvenstvo. Na tem prvenstvu so Jugoslovanci bili že dvakrat prvi z Borislavom Ivkovom in Brunom Parmo. Letos se že drugič bori za najvišji mladinski šahovski naslov jugoslovanski predstavnik Slavomir Marjanović. Na prejšnjem prvenstvu je Marjanović vodil skoraj do konca, vendar je v finišu popustil in pristal na tretjem mestu. Marjanović se je uveljavil in si priboril mojstrski naslov.

Letos je za mladince Marjanovića zadnja prilika, da si pribori laskavi naslov. Sodeč po njegovih nastopih

OLIMPIADA V NICI 1974

Velimirović (Jug.) — Kazas (Irak)

Številčljanska obramba

1. e4, c5; 2. Sf3, d6; 3. d4, cd; 4. S:d4, Sf6; 5. Sc3, ad; 6. Lg5, e6; 7. f4, Le7; 8. Df3, De1; 9. o-o-o, Sbd7; 10. Ld3.

Se pred par leti je bilo na tem mestu priporočljivo nadaljevanje za belega 10. g4, vendar pa je šahovska moda zamenjala to potezo z 10. Ld3, kar se je pokazalo za zelo uspešno.

10. ... b5; 11. Th1, Lb7; 12. Dg3.

Na šampionatu Jugoslavije v Umagu 1972 je Velimirovič v partiji z Ljubojevićem presenetil šahovski svet s potezo 12. Sd5?.. Čeprav je dosegel efektivno zmago, pa so kasnejše analize pokazale, da je nastala pozicija dokaj nejasna. Potezo 12. Dg3, je prvič uporabil Spaski v 15. partiji dvoboja s Fischerjem.

12. ... o-o-o; 13. L:b5!!

To je bleščeča Velimirovičeva teoretska novost, ki ovzre varianto, katero zelo rado igra svetovni prvak Fischer. Spaski je nadaljeval 13. Lf6:Sf6; 14. Dg7.

13. ... ab; 14. Sd:b5, Dd6; 15. e5, d5.

Na 15. ... de; 16. fe, Sd5; sledi 17. L:e7, S:e7; 18. Sd6+, Kd8; 19. S:f7 z materialno in pozicijsko prednostjo belega.

16. f5!!

Velimirovič zelo natančno vodi napad. Grozi: 17. fe fe; 18. ef, gf; 19. Te6, D:e6; 20. Dc7 mat.

16. ... Sf5; 17. Dh4, L:g5+; 18. D:g5, S:e5; 19. D:a5 d4; 20. T:e5, de; 21. Sc3; Td1+; 22. D:l4, Td8; 23. De1, ef.

Črni hoče vzpostaviti ravnotežje na kraljevem krilu, vendar je napad belega na osamljenega črnega kralja hitrejši.

24. Tf5+., Dh5+; 25. Kd1, Dh2+; 26. Tf7+; Dg2+; 27. De6+, Kd8; 28. De5 in črni se uda

komentar: prvokategornik

SILVC KOVAC

Delovanje ZŠSDI

TEČAJ V ROVINJU

Tajništvo ZŠSDI obvešča stare družne skupine odborljare in odborljare, ki so na izpolnjenem tečaju v Rovinju, da se bodo tečajniki vrnili v Trst danes, 11. t.m., ob 21. uri z motorno ladjo Edra, ki bo pristala na pomorski postaji.

«Veterani» Adrie nas čedalje presenečajo

ŠPORT NA ZNAMKAH

</

TEŽAVEN POTEK ŽENEVSKIH POGAJANJ

Ciprska država med federacijo in centralistično ureditvijo

Celodnevni zastoj zaradi proceduralnih vprašanj - Osvoboditev ujetnikov državljanske vojne v Grčiji

ZENEVA, 10. — Drugo zasedanje tristranske konference o Cipru je bilo davi začasno odloženo, ker se stranke niso mogle sporazumeti o zasedbi sedežev pri mizah ter o raznih drugih proceduralnih problemih. Da bi rešili zadevo, so se sefi delegacij Velike Britanije, Grčije in Turčije sestali pozneje na privatni seji, na katero so povabili tudi predstavnike dveh ciprskih skupnosti. Seja se je začela ob 18. uri. Ministri za zunanje zadeve držav, ki jamčijo ciprski statut so se sešli v neki sobi, ki je blizu seje dvorane. Njihova mesta niso bila označena z nobenim listkom, ki bi navajal njihove funkcije, oziroma državo, kateri pripadajo. Tako so rešili proceduralne težave, ki so se pojavile davi in ki so praktično blokirale delo konference za ves dan. Rešitev ter proceduralnih težav je obstajala v tem, da so namestili mize v polkrogu.

Zakaj je prišlo do teh proceduralnih težav? V bistvu ni šlo toliko za neke postopek formalnega značaja, kolikor za uveljavitev določenih načelnih stališč Turčije, oziroma Grčije. Turki so se uprli in njihovo tezo je zastopal tudi predstav-

je dejal, da je sedaj na Cipru 4.269 častnikov in vojakov, ki pripadajo najrazličnejšim narodnostim. Med njimi so tudi trije Iraci, ki jih uporabljajo le pri upravnih poslih v Nikoziji.

Sirijo se vesti, da je angleško ministrstvo za obrambo prekinilo opoklic svojih vojakov s Cipra. Govori se celo, da bo Anglija poslala na ta otok nove enote.

Politično stanje v Grčiji se čedalje bolj normalizira. Predvsem je treba omeniti, da je grška vlada amnestirala vse obsojence zaradi vojnega, komunistične dejavnosti, ali političnih umorov iz let grške državljanske vojne (1945 - 1949). Ukrep zadeva 11 oseb, ki so bile priprte v Grčiji ter obsojence, ki so v inozemstvu.

Nadalje je grška vlada ponovno sprejela v vojno mornarico 79 častnikov in mornarjev vojne ladje «Vellios», ki so se lani uprli grški vojski vladi.

Grška vlada je medtem sklicala za jutri vojaško in politično vrhovno srečanje na katerem bodo obravnavali sedanj vojaški položaj. Seji bo predsedoval gen. Giziakis, a udeležili se je bodo predsednik Karamanlis, minister za obrambo Averof in načelniki glavnih stanov oboroženih sil.

vozil zdomec Ante Suton se je zaletel v avto z mariborsko evidenčno tablico, ki ga je vozil Ivo Ercegović. V tem primeru je bilo osem ljudi hudo ranjenih.

V obeh primerih sta nesrečo zakrivila soferja (Avstrijec in Mariborčan), ki sta privzela s stranke ceste na glavno, ne da bi dala prednost voziloma, ki sta jim pravkar pripeljala naproti.

V Indiji jugoslovanska alpinistična odprava

NOVI DELHI, 10. — Danes je dopotovala v Indijo ekipa najbolj izkušenih jugoslovanskih alpinistov, ki bo v kratkem naskakovala 7.902 metra visok himalajski vrh Kangbačen. Alpinisti bodo že danes odpovali v Nepal, da že drugič naskočijo po spodotelem poskusu iz leta 1965.

V odpravi je 17 gornikov, vodi pa jih izkušeni alpinist Anton Škarja. Z odpravo sta odpovala tudi posebni poročevalci ljubljanskega «Dela» Zoran Jerin in smalec ljubljanske televizije.

Včeraj jutraj je šolska ladja jugoslovanske vojne mornarice «Galeb» po dvodnevnem obisku v Tunisu nadaljevala svoje križarjenje po Sredozemskem morju. «Galeb» je z novim razredom bodočih oficirjev JYM na tem križarjenju preplul 1.100 morskih milj. Ladja je na vseh dosedanjih križarjenjih preplula 50.320 milj in pristala v 41 tujih pristaniščih. Na sliki: jugoslovanski kadeti v Alžiru, ki so ga obiskali pred prihodom v Tunis

PO VRNITVI PORTUGALSKEGA ZUNANJEGA MINISTRA SOARESA IZ ALŽIRIA

Priznanje Gvineje Bisau bližnja stvarnost Rastoča napetost med belci in črnici v Angoli

Pričakujejo v kratkem proglas o neodvisnosti - Angolsko osvobodilno gibanje (MPLA) proti vključitvi plemenskih skupin v bodočo vlado

LIZBONA, 10. — Portugalski zunanji minister Mario Soares ter minister za medozemeljsko koordinacijo Almeida Santos sta se sinoči vrnila iz Alžirja v Lizbono. Ministra sta odpovala v alžirsko glavno mesto preko Pariza predvčerajšnjim. V Lizbono sta se vrnila z letalom alžirskega vojaškega letalstva v spremstvu treh alžirskih osebnosti. V dobro obveščenih krogih trdijo, da bodo še tekom današnjega dne prišle v Lizbono osebe s katerimi sta se portugalski ministri pogovarjala v Alžiru.

V omenjenih krogih trdijo, da bi utegnili priti že danes do izjave portugalske vlade o neodvisnosti Gvineje Bisau. Nekateri celo domnevajo, da bi utegnili predsednik Spínola odpovali v Gvinejo Bisau, kjer bi bil navzoč na slovesnosti ob predaji oblasti predstavnikom osvobodilnega gibanja. Na vsak način pa je gotovo, da je predsednik Spínola odpoval danes v zadržališče Busaco, kjer se bo zadržal nekaj dni na zadržanjenju. Iz predsedniške palače je odpoval davki ob treh, potem ko se je razgovarjal z marljorjem Mongejem in Dos Santosom, ki sta odpovala v Alžir skupaj z omenjenima ministroma, a od koder sta se vrnila pred njima. Še prej je prišlo do seje državnega sveta, na kateri se je po izjavah uradnih glasilnikov govorilo o vprašanju Gvineje Bisau. Zato v dobro obveščenih krogih v Lizboni domnevajo, da sta se Soares in Santos razgovarjala v Alžiru s predstavnikoma osvobodilnega gibanja v Gvineji Bisau. Od tu tudi vest, da bi utegnili priti v kratkem do proglasitve neodvisnosti te še skoraj bišve portugalske posesti v zahodni Afriki.

Sicer pa vprašanje Gvineje Bisau v zadnjem času ni predstavljalo nekega posebnega problema. Portugalske oblasti so bile že pripravljene na priznanje suverenosti te afriške države, z izjemo, morda, pomislekov glede usode Kapverdskih otokov. Hud problem pa predstavljala za Portugalsko rešitev dekolonizacije v Mozambiku ter v Angoli. V zadnjih dneh se je mnogo govorilo o Mozambiku, toda sedaj izstopa v ospredje posebno vprašanje Angole, ker je zlasti v glavnem mestu, oziroma njegovi okolici, prišlo do hudih spopadov med belci in črnici.

Po nekem vojaškem sporočilu sta dve osebi izgubili življenje, 19 drugih pa je bilo ranjenih med neredi, do katerih je prišlo včeraj v predmestju Luande. Po krajevem časopisu so vojak, ki so prišli na področja spopadov, vzpostavili javni red ter so aretirali 143 ljudi. Med temi sta samo dva belca, ostali pa so črnici. Vojaki so zaplenili večje količine orožja. Prejšnji četrtek so pri raznih spopadih v predmestjih glavnega mesta Angole izgubili življenje 4 osebe, 180 pa so jih aretirali. Vse osebe, ki jih aretirajo v teh dneh, jih prepeljejo v koncentracijsko taborišče Sao Nicolau, ki je nekdanje služilo posebnim portugalskim policijam «DGS».

Danes je portugalski odbor za nacionalno rešitev (vojaška junta) izdal poročilo, v katerem pravi, da bodo ustanovili takoj po prenehanju suverenosti v Angoli začasno koalicijsko vlado, ki bo šela v svoji sredi predstavnike osvobodilnih gibanj in evropskega prebivalstva. Tej vladi bo poverjena naloga, da pripravi volilni zakon. V sporočilu je še rečeno, da bo imela začasna angolska vlada časa dve leti, da pripravi volitve na pod-

lagi splošne volilne pravice in na katerih bo izvoljena ustavodajna skupščina, kateri bo poverjena naloga, da izdela ustavo nove države ter sklepa o odnosih med to državo in Portugalsko.

Ko bo odobrena ustanovitev nove države, bo ustavodajna skupščina prenehala delovati in takoj nato bo prišlo do volitev zakonodajne skupščine ter do imenovanja nove vlade, ki bo «zakonito» predstavljala suvereno voljo angolskega ljudstva. Angolska vlada nima nobenega pomisleka, da bi prizadeti organi OZN poslali v Angolo svoje delegate, ki naj bi nadzorovali potek vseh volitev.

Na koncu sporočila odbora je še rečeno, da bo Portugalska zagotovila vsemu prebivalstvu Angole nemoteno uživanje vseh demokratičnih pravic in da bo branila življenje in imetje vseh, ki bivajo na tistem ozemlju, neodvisno od rasne ali verske pripadnosti.

Zdi se, da jamstva, ki prihajajo iz Lizbone, ne ustrezajo zahtevam Angolske narodne osvobodilne fronte (FNLA). Voditelji te fronte so v sporočilu, ki je bilo objavljeno danes v Kinšasi, odbili kategorično portugalski sklep, da se prizna plemenskim skupinam kakršniboli politično predstavništvo.

Kazno je, da se iz osvobodilnega gibanja FNLA otepa, da bi dobile pri novi politični ureditvi v Angoli pomembno vlogo razne plemenske skupine, ki so več ali manj vedno sodelovale s staro kolonialno oblastjo. To odločno stališče velja za sedaj samo za FNLA, toda v Angoli sta še dve drugi osvobodilni gibanji, ki predstavljata pomembno politično težo. Vključitev v angolsko politično življenje plemenskih interesov bi verjetno pomenilo pripevek h krepitvi bolj konservativnih težej v tej deželi.

VESTI IZ SLOVENSKEGA PRIMORJA

Otroci iz San Vendemiana na počitnicah v Strunjanu

Na počitnice na slovensko obalo so prišli v okviru izmenjav med pobratenima mestoma San Vendemiano in Nova Gorica

STRUNJAN, 10. — V Pacug pri Strunjanu je prispela večja skupina otrok iz italijanskega mesta San Vendemiano. Kakor je znano, je to mesto pobrateno z Novo Gorico.

Italijanski otroci se odlično počutijo, saj je dobro preskrbljeno za hrano in zabavo. Skupini je dodeljen tudi plavalni učitelj, tako da se bodo otroci lahko naučili plavanja. Zanimivo je, da so se posamezniki že kar dobro naučili našega jezika, saj imajo pogoste stike s tujakšnimi otroki. V San Vendemianu pa imajo tudi tečaje slovenskega jezika.

Vodja skupine Francesco Delmas je izjavil, da odnos med pobratenima mestoma odlično napreduje. Te dni gostujejo tudi novogoriški otroci v okolici San Vendemiana, bilo je že več medsebojnih obiskov občinskih vodstev, tesno sodelujejo vinogradniki in gostinci, bilo pa je tudi že več športnih srečanj.

NA PRIMORSKEM 25 TISOČ TURISTOV

PIRAN, 10. — Če četrti teden smo na Primorskem v konici glavne turistične sezone. Na slovenski obali so zasedene vse hotelske zmogljivosti; nekaj prostora je le v hotelih Piran in Punta. Podoben položaj je tudi v Izoli in Ankaranu, medtem ko je v Lipici, Postojni in v turističnih središčih Zgornje Posočja še dovolj prostora. Turistične agencije priporočajo oostem rezervacije, ker se položaj hitro spreminja. Trenutno so povsem zasedene Lokve, Črni vrh nad Idrijo in Bovec.

BENEŠKI SLOVENC NA LETOVANJU V IZOLI

IZOLA, 10. — Skupina štiridesetih beneških Slovencev, ki so na delu v raznih krajih Evrope, se že nekaj dni mudi na letovanju v Izoli. Počutijo se prijetno, zlasti pa so zadovoljni z gostoljubnostjo tukajšnjega prebivalstva. Svoj odmor so tudi izrabili za ogled raznih kulturnih in zgodovinskih posebnosti na obali, obiskali pa so tudi koparsko radijsko postajo. Letovanje v Izoli sta organizirala društvo Ivan Trnko in Zdrženje beneških emigrantov.

ŠPORT ŠPORT ŠPORT

KOLESTARSTVO

V dirki «Tre Valli Varesine»

C. Conti zmagal Gimondi odstopil

Vsi reprezentanti so zadovoljili

VARESE, 10. — Costantino Conti je zmagal na kolestarski dirki «Tre Valli Varesine». Na drugo mesto se je uvrstil Santambrogio z zaostankom 44 sekund, tretji pa je bil Paolini.

Na dirki so nastopili vsi najboljši italijanski kolestarji z izjemo Moserja in Poggiolija. Kolesarji so vozili složno vse do 25 km pred ciljem. Takrat je ostro napadel Conti, ki si je nabral precejšnjo prednost. Njemu je kmalu nato sledil Santambrogio, kateremu pa ni uspelo dohiti vođečega. Conti je prispel tak sam do cilja in je zaslužen zmagal. To je bila njegova tretja zmag, odkar je leta 1969 prestopil med profesionalce. Italijanski reprezentanti, ki bodo tekmovali na svetovnem prvenstvu v Montrealu, so se vsi izkazali z izjemo Gimondija in Bergama, ki sta odstopila.

Vrstni red:
1. Conti, ki je prevozil 243 km v 6.9.21" s povprečno hitrostjo 39,5 km na uro
2. Santambrogio zaost. 44"
3. Paolini 1.59"
4. Houbrechts
5. Panizza
6. Riccomi
7. Mugnaini
8. Borgognoni
9. Salm
10. Rota

PLAVANJE

Po drugem dnevu balkanskih iger

Jugoslavija vodi pred Bolgarijo

IZMIR, 10. — V nadaljevanju člana na 7. strani, po drugem dnevu balkanskih iger v plavanju vodi še vedno Jugoslavija pred Bolgarijo in Romunijo. Jugoslavlani so osvojili danes še 4 zlate, 4 srebrne in eno bronasto kolajno.

Jugoslovanska moška štafeta 4 X 100 m mešano je zmagala v času novega državnega in balkanskega rekorda. «Plavi» so preplavili progo v 4'4". Nenad Miloš je zmagal na progi 100 m hrbtno. V ženski konkurenci je Kranjčanka Porenta osvojila prvo mesto na 100 m hrbtno s časom 1'12", kar je nov slovenski rekord. Efendičeva je zasedla prvo mesto na 200 m mešano. Progo je preplavila v 2'33". Skupna lestvica: 1. Jugoslavija 194 točk, 2. Bolgarija 176, 3. Romunija 163.

NAPOLI, 10. — V predzadnji regati svetovnega jadrnega prvenstva v razredu 470 je zmagal Američan Diaz. Tržačan Vencato in Sponza sta se dobro odrezala in sta se uvrstila na odlično tretje mesto.

(Po «Delu»)

ODŠKODNINA VDOVAM

Novozelandska vlada je sklenila, da bo dala posebno odškodnino tistim vdovam, katerih možje bodo umrli kot žrtve zločina. Sklep so utemeljili z dejstvom, da ima vsak novozelandski davkoplačevalec pravico zahtevati, da ga oblasti ustrezno zaščitijo. Če tega ne storijo — in v primeru umora res ni mogoče trditi, da so to naredile — ima pravico zahtevati posebno odškodnino.

JUTRANJA TELOVADBA

Razvijane goste v treh razkošnih hotelih v Monte Carlu je čakala nenavadna jutranja telovadba: sami so si morali postlati, sami poskrbeti za zajtrk in za kosilo. Osebe hotelov je namreč s stavko podkrepilo svojo zahtevo po trinatrlet plači in drugih ugodnostih.

POGOJ PA TAK

Spoznala sta se na pariškem plesišču. Ko jo je pozno ponoči pospremil domov, jo je pred večnimi vrati vprašal: «Ali bi lahko pri tebi popil skodelico kave?»

«Prav — mu je odgovorila — vendar pod enim pogojem: v postelji ni dovoljeno kaditi.»

nig ciprskih Turkov Denktas (podpredsednik ciprskega parlamenta), da bi predstavniki turške narodne skupine na Cipru sedeli skupaj s predstavniki ciprskih Grkov. To zahtevo je treba povedati za zahtevo Turčije, da bi prišlo do ločene uprave na ozemljih, kjer prebivajo ciprski Turki od tistih, ki so naseljena s ciprskimi Grki. To pomeni, da bi moralo priti do federalne ureditve ciprske države. Tej turški zahtevi se upirajo predstavniki ciprskih Grkov in seveda tudi atenska vlada.

Na neuradni seji ciprske konference so razpravljali izključno o vprašanju ciprskega otoka. Zunanji ministri Velike Britanije, Grčije in Turčije ter predstavniki obeh ciprskih skupnosti so sklenili, da bodo odložili na eno od prihodnjih sej obravnavo drugih problemov, kot so določitev črte o prenehanju sovražnosti, turški «otokski» ter vojni ujetniki. Na tej seji je prišlo spet do izraza nasprotje med tezami Turkov in Grkov.

Turški zunanji minister Gunes, ki ga je podpiral predstavnik ciprskih Turkov, je še enkrat poudaril tezo svoje vlade, po kateri bi bilo treba popolnoma obnoviti ciprsko ustavo, upoštevajoč dejstvo, da je tista iz leta 1969 popolnoma propadla. Grški zunanji minister Mavros in skupaj z njim grško-ciprski predstavnik Clerides pa sta trdila, da se morejo pogajanja o ciprski ustavi omejiti le na določeno revizijo že obstoječe ustave.

Privatna seja konference se je zaključila po treh urah zasiedanja. Nadaljnja seja se bo začela jutri ob 11.30 po italijanskem legalnem času. Grški zunanji minister Callaghan je izjavil, da se bodo jutrišnja srečanja razvijala po dveh tirih: zunanji ministri Velike Britanije, Grčije in Turčije bodo razpravljali o vprašanju vojnih ujetnikov ter turških «otokov», medtem ko se bodo predstavniki obeh ciprskih skupnosti pogovarjali o ustavnih in političnih vprašanjih otoka. Callaghan je dejal, da je vzdušje na konferenci, kljub trenjem, vendarle precej dobro.

Iz Nikozije sporočajo, da v zadnjih urah ni prišlo na Cipru do ponovnih spopadov. Obstajajo določene težave za dobavo živin in drugega materiala turškim ciprskim enotam, ki so se zabarikadirale v Famagusti. Ciprski Grki so namreč prepovedali dovoz blaga v turško utrjeno postojanko. Zdi pa se, da bo to vprašanje kmalu rešeno. Te večnosti je posredoval glasnik OZN Rudolf Stajduhar. Glasnik OZN je še poudaril, da oborožene sile OZN zasedajo nove položaje ter krepijo patrolne enote posebno na predkopju turških oboroženih sil. Stajduhar

Aretacije v Čilu

SANTIAGO DE CHILE, 10. — Čilska tiskovna agencija «Orbe» je sporočila, da je policija v zadnjih 24 urah aretirala 1.688 ljudi. Aretacije gre, po poročanju časopisne agencije ukvariti v načrt za «boj proti kriminalu», ki ga je čilska policija pripravila v zadnjih tednih in začela izvajati danes.

Hudi prometni nesreči pri Zagrebu: 3 mrtvi, 11 ranjenih

ZAGREB, 10. — Trije mrtvi in enajst ranjenih so obračun dveh hudih prometnih nesreč, ki sta se pripetili pri Zagrebu na cesti bratstva in enotnosti pri križišču za Podusud.

V strahovitem trčenju med avstrijskim avtomobilom in terenskim vozilom z evidenčno tablico z Kranja so izgubili življenje Radivoje Vranješ, njegova žena Rada in njun sin Savo, hudo pa sta bila ranjena Gorica Vranjaš in Dušan Lazič, lažje ranjen pa je bil sofer tovornjaka Danilo Polanšek.

Komaj so odstranili popolnoma uničeni vozili, se je pripetila na istem mestu druga nesreča. Avtomobil nemške registracije, ki ga je

VISOKE CENE VZROK SLABEGA OBISKA V ITALIJANSKIH LETOVIŠKIH KRAJIH

Komaj poprečen promet na italijanskih cestah zadnjo soboto pred velikim šmarnom

RIM, 10. — Dokaj intenziven promet brez zastojev dopoldne, komaj poprečen promet popoldne. To je slika skoraj vseh italijanskih avtocest. Edina izjema je bil ponekod krajevni promet iz mesta proti plažam in obratno.

Če je zaradi podražitve bencina znatno upadel avtomobilski promet, kaže, da se še kar dobro drži letniška. Danes je iz Milana odpovalo proti jugu in proti letoviškim krajem 40 izrednih vlakov. Inkaso blagajne na osrednji železniški postaji za 13 milijonov lir presega letniškega, če pa upoštevamo, da so se vozovnice poprečno podražile za 30 odstotkov, je število potnikov praktično enako lanskemu.

Zelo živahno je tudi na osrednji rimski železniški postaji Termini, od koler je odpovalo proti letoviškim krajem veliko izrednih vlakov, ki prihajajo s severa so namenjeni proti jugu, na postajo Roma — Ostiense. Sprito atentata na brzec Rim — Brenner so agenti prometne policije poostri nadzorstvo na vseh vlakih.

še posebej pa so okrepili varnostno službo na vlakih proge Milan — Bari, kjer je «ordine nero» napovedal za danes vrsto krvavih atentatov na to progo. Iz razumljivih razlogov varnostni organi molčijo o izrednih ukrepih, ki so jih sprejeli.

Kot v prejšnjih letih so se tudi letos na osrednji rimski postaji pojavili žepari v velikem številu, saj imajo v tem času največje možnosti «zaslužka». Zanimivo je, da je poleg italijanskih tudi veliko tujih tatincev. Samo včeraj so jih agenti aretirali štiri na postaji Termini.

V nekaterih letoviških krajih so hoteli polnozašedeni, skoraj povsod drugod pa imajo na razpolago še precej sob. Turistični delavci se letos pritožujejo nad obiskom tujih in domačih gostov, ki jih je bilo v primerjavi z lanskim letom za petnajst odstotkov manj. Prvi vzrok manjšega obiska je znatna podražitev (od 20 do 30 od sto) in dejstvo, da je vlada izdala bencinske bone za turiste z veliko zamudo. V največji meri so bile prizadete Benetke, kjer so letos

izostali predvsem Nemci in Američani.

Zaključen seminar za socialistične mladince na Pohorju

POHORJE, 10. — Danes se je zaključil politični seminar Zveze socialistične mladine Italije na Pohorju. Dopoldne je tov. Tilka Blaha, sekretar za kulturo, izobrazil in znanost pri republikem sindikatu Slovenije govorila o ustroju šolstva v Sloveniji. Izčrpno je prikazala sedanj slovenski šolski sistem in ga primerjala z novim, ki ga v Sloveniji začeli uvajati še leto. Novi revolucionarni sistem je bil osnoven na permanentnem študiju, je bil tema obširne in zanimive diskusije.

Včeraj so imeli mladi socialisti prost dan in so si zato ogledali Maribor in njegovo okolico. Jutri pa se bodo vrnili v Trst.